

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 23 december 2010

MEDITATIE

Christus' geboorte

Geliefde lezer, de dag om de geboorte van Christus te herdenken is niet ver meer van ons verwijderd. Als de Heere ons spaart hopen we daarvoor samen te komen met onze kinderen onder Zijn Woord. Want waar zullen we dat anders doen?

Gaf Hijzelf daarin niet het voorbeeld aan Israël en aan Zijn ouders toen ze Hem, twaalf jaar oud, aantreffen in de dingen Zijns Vaders? Het herdenken van deze geboorte zal ons niet gelukken met uiterlijke dingen, niet in het minst. Dat bomen, versieringen daarin, licht in allerlei vorm en kleur een bepaalde sfeer aanbrengen valt niet te ontkennen. Doch dat het tevens voor miljoenen op de wereld alles is, zonder het heilsfeit zelf wezenlijk te beleven, is ook de droevige werkelijkheid. Och, waar gaat de mens al niet in op? Ook hierin wordt het Schriftwoord bewaarheid dat de natuurlijke mens niet begrijpt de dingen die des Geestes Gods zijn, ze zijn hem dwaasheid, en hij kan ze niet verstaan omdat ze geestelijk onderscheiden worden, 1 Kor. 2:14. De eerste en tevens de grootste

En zij baarde haar eerstgeboren Zoon en wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg.

Lukas 2:7

zegen in het leven der genade is het leren verstaan van de waarheid. Daar vroeg Filippus naar aan de kamerling. Het is een grote zegen als een mens veel verstand gekregen heeft, en nog groter als hij het ook gebruikt. Maar er is toch een bovennatuurlijk werk van God de Heilige Geest nodig om een verlicht verstand te ontvangen. We hebben eens gelezen van wijlen ds. Makkenze, dat toen hij er weer aan toe was om preken voor het kerstgebeuren te gaan voorbereiden, dat hij al vele jaren had mogen doen, de Bijbel nam en het Kerstevangelie las, het opnieuw las en nog weer opnieuw, maar de Bijbel opzij moest leggen en de Heere moest smeken om licht over

die grote verborgenheid: "God geopenbaard in het vlees". Het was hem zo donker om er ook maar wat van te kunnen zeggen. De Heere geve ons tezamen wat van dat licht des Geestes, nu bijna een eeuw later.

Het moet onze aandacht wel trekken dat het zo grote, voor Jood en heiden heilrijke gebeuren van Christus' geboorte, in zeer eenvoudige bewoording ons wordt bekend gemaakt. Strikt genomen staat het slechts in één vers, het hierboven geschreven 7e vers: "En zij baarde haar eerstgeboren Zoon en wond Hem in doeken en legde Hem neder in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg." De menswording van Christus behoort tot Zijn bekwaamaking voor het Middelaarsambt. Het is ook de eerste trap van de staat van Zijn vernedering, onze catechisanten weten dat. Op zichzelf genomen is deze menswording geen vernedering, omdat Hij nu nog, verhoogd in de hemel, Mens is. God en Mens in eenheid des Persoons. Maar wel de zeer armelijke, nederige, omstandigheden bij en tijdens Zijn geboorte. Denkt u maar eens in: "... voor henlieden geen plaats in de herberg." Lees het dan eens met de volle nadruk op **henlieden**. Niemand op de wereld kiest zelf zijn ouders, maar Christus wel. En wie zijn dat dan? Een ondertrouwd timmerman, Jozef, als vader. Niet als Zijn natuurlijke vader, maar wel als Zijn voor Hem als Kind zorgende vader. Aan de naam Jozef hebben we in de Bijbel goede herinneringen. We krijgen van deze Jozef in het Nieuwe Testament ook een goede indruk. Hoe spreekt ook de Heere tot hem door de van de hemel gezonden engelen. Al spoedig raken we hem kwijt; na de gebeurtenis van de twaalfjarige Jezus in de tempel te Jeruzalem lezen we niet meer van hem. Al wordt er later, als Christus in het openbaar optreedt, wel gevraagd: "Is Deze niet de Zoon des timmermans...?" Matth. 13:55. Echter, in Mark. 6:3 lezen we de vraag: "Is Deze niet de timmerman...?" , dus Jezus Zelf. Dit is, ook gezien het feit dat in Matth. 13:55 de naam van Jo-

Inhoud

89e jaargang

Nr. 12

- 1 Christus' geboorte
- 2 Kerst, ook voor mij
- 3 De Naam: Bijbelstudie over de namen van de Middelaar (50)
- 4 De Jakobslander (9)
- 5 Even maar...
- 6 De gang naar Bethlehem
- 8 Bladzijden uit een synodaal journaal (10)
- 10 Kenmerken van wedergeboren kinderen (2)
- 11 Commentaar: Nationale Synode
- 13 Kerknieuws
- 13 Berichten
- 14 Kerkdiensten

zelf zelf niet genoemd wordt, de reden waarom men denkt dat Jozef vroegtijdig gestorven is. Hij was echter uit het geslacht van David, van hoge afkomst dus, zoals wij allen in onze oorspronkelijke staat in Adam. Maria was ook uit het geslacht van David. Voor haar voorgeslacht moet u Lukas 3 lezen. Lees dan de kanttekening bij het 23^e vers. Voor het voorgeslacht van Jozef moet u Matth. 1 lezen.

Uit dit geslacht van David is de Zone Gods Mens geworden. Hoe gaat in dit alles het profetische Woord toch in vervulling: "Want het is openbaar, dat onze Heere uit Juda gesproten is...", Hebr.7:14a.

Maria, de gezegende onder de vrouwen, draagt Hem eerst in de vrucht in haar en dan legt zij de Persoon in de kribbe naast haar. Nu ziet zij Wie

zij in zich droeg, en anderen zien het ook. Eerst Jozef, dan de herders en verder allen die Zijn verschijning hebben liefgehad. Dus eerst de vrucht en dan de Persoon. Door het eten van een door God verboden vrucht is de mensheid gevallen. Daarom is het: uit u geen vrucht meer in der eeuwigheid. Door deze geboorte echter zal het worden: uw vrucht is uit Mij gevonden. Er kan geen Persoonskennis zijn zonder vrucht. Er kan wel vrucht zijn zonder kennis van de Persoon. Dan is het nog geen kerstdag geworden, maar wel advent. Dit woord betekent: naderen. Kregen we nog eens veel geboortekaartjes over de post. Gezegende kerstdagen. Dat zij zo.

Ridderkerk,

ds. G.M. de Leeuw

Kerst, ook voor mij

Nog enkele dagen en het is weer Kerstfeest. Alleen iemand die zowel blind als doof is, zal dat niet bemerken. Het rumoert en schittert door winkels, warenhuizen en straten – liederen en licht. Menigeen wordt er moe van. Als het dan eindelijk 25 december is, nemen we onze plaatsen in onder het Woord en luisteren naar de bekende geschiedenissen uit de Schrift. De winkeliers onder ons zijn uitgeput van de drukke dagen en menige moeder zucht omdat veel van haar wordt verwacht. Wat doen we elkaar toch aan...

In alle drukte wordt het Kind vergeten. In de gonzende, machtige herberg van deze wereld is geen plaats voor Hem. Wat is het dan een voorrecht, als we eens stil en aandachtig mogen luisteren naar de woorden van Lukas 2. Een arts uit Syrië, die zo'n tweeduizend jaar geleden leefde, neemt ons mee naar keizer Augustus en zijn gebod, naar stadhouder Cyrenius en naar twee jonge ondertrouwde mensen in Nazareth. Ik zou onze lezers eens een vraag willen stellen. Werd u onder het luisteren wel eens uitgetild boven al die vermoeiende sfeergodsdienst, boven al dat 'aards gedruis' van het zoveelste Kerstfeest – en werd het ooit

eens Kerstfeest voor u?

O, ik weet het: dat kan ook in augustus gebeuren, midden in de zomer. Maar gebeurde het wel eens? Misschien vraagt u zich af wat dat dan wel inhoudt. Zoiets te vragen verraadt dat u het nooit ervaren hebt. Dat bedoel ik zeker niet hard. Maar laat het u leren bedelen aan de troon van Gods genade!

Ik hoorde van een gehandicapte jongen. Zijn moeder had in de kerstochtend haar rondgang langs de slaapkamers van de kinderen gemaakt om ieder te wekken. De meeste kinderen sliepen nog wat verder. Maar achter de deur van haar minder begaafde jongen hoorde ze hem zachtjes bidden. Onbewust hield ze haar stap in... 'O Heere, vandaag is het Kerstfeest. Nu is het nog nooit Kerstfeest voor mij geworden. Heere, mag het nu eens Kerstfeest voor mij worden, ook voor mij...'. Wil het Kerstfeest voor mij mogen worden, dan zal ik in elk geval moeten worden als een kind, als dit kind. Want ook van dit heilgeheim geldt dat het voor de wijzen en verstandigen verborgen is, maar dat het de kinderkens wordt geopenbaard.

Maar we komen terug op onze vraag: wat gebeurt er dan als dit wonder plaatsvindt? Eerst moeten we zeg-

gen: er gaat wat aan vooraf. De Bijbel begint niet met Lukas 2 en in het zielenleven is dat ook niet zo. Zelfs in het kerkelijk leven kennen we vier adventsweken voor het Kerstfeest daar is. Heel belangrijk is dat wij mogen beseffen dat de lijn van de Schrift ook de lijn van het zielenleven is. Bevinning is niet iets dat naast de Schrift staat. Soms kan men wel eens horen zeggen dat iets dan wel in de Bijbel kan staan, maar dat Gods volk het anders leert. Tot zulke dwaasheid mogen wij natuurlijk nooit vervallen. Maar de lijnen die de Heere Zelf in Zijn Woord heeft getrokken, zijn ook de lijnen waarlangs Hij in het zielenleven werkt, wanneer Hij de weldaden die door Christus zijn verworven, toepast door Zijn Geest.

Dit is door iemand als professor G. Wisse mooi onder woorden gebracht in zijn boekje *De Heilsfeiten* (1947). Hij schrijft daar: 'We moeten bij al de heilsfeiten deze soevereine Wet Gods in het oog houden: namelijk zoals Gods weg is vóór ons, in de voorwerpelijke heilsfeiten, zo is ook naar eenzelfde lijn Gods genadegang in ons, in ons zieleleven. Dit is een goed gereformeerde bijbelse opvatting. Er is nacht, er is geboorte, er is sterven, er is opstanding, er is hellevaart, er is hemelvaart, ook binnen in ons. Dit alles loopt langs dezelfde lijnen, hier is een parallel...' (blz. 15).

Daarom zal aan de doorleving van het Kerstgebeuren in de ziel altijd een tijd

De belofte geeft werkzaamheden om de vervulling. Die werkzaamheden lopen als een gouden draad door het hele Oude Testament heen.

van *verwachten* voorafgaan. Zó was het ook bij de vromen van de oude dag: het ging van knop naar bloem, van verwachting naar vervulling, van belofte naar Belover.

Vraagt u hoe die verwachting ontstaat en wat zij inhoudt? Luisteren we maar weer naar de Schrift. De verwachting van het komende Zaad werd verwekt door het woord van God, gesproken in de Hof van Eden tot het gevallen mensenpaar: 'Ik zal vijandschap zetten...!' Zonder die (moeder)belofte was er nooit een adventsverwachting geweest. Nu, zó ontsteekt de God aller genade in het hart van de zondaar de verwachting naar verlossing, naar de Verlosser. 'Wij geloven dat onze goede

Bijbelstudie over de namen van de Middelaar

WAARACHTIGE
WIJNSTOK

ZAAD

ZON

God, door Zijn wonderlijke wijsheid en goedheid, ziende dat zich de mens alzo in de lichamelijke en geestelijke dood geworpen en geheel ellendig maakt had, Zichzelfven begeven heeft om hem te zoeken, toen hij al bevende voor Hem vlood, en heeft hem getroost, belovende hem Zijn Zoon te geven...'. Aldus onze Geloofsbelijdenis in artikel 17.

Letten wij er wel op: de adventsbelofte was de *bron* van de adventsverwachting, maar deze belofte was evenzeer de *grond* van de verwachting! Want als God een belofte geeft, wordt een mens daar niet rijk mee, maar juist arm. De belofte geeft werkzaamheden om de vervulling. Die werkzaamheden lopen als een gouden draad door het hele Oude Testament heen. 'Ik blijf den HEERE verwachten!' 'Och, dat Gij de hemelen scheurdet...'

Zo zal ieder die Kerstfeest in de ziel mag ervaren, een tijd van gemis, van uitzien, van hopen tegen hoop op hoop hebben gekend. Maar er is nóg iets. De Heere werkt nooit over de schuld heen en gaat nooit om de zonde heen. Het is opmerkelijk dat in die gedeelten van het Oude Testament waarin de adventsverwachting het meest en het duidelijkst spreekt, ook het *schuldbesef* zo diep en waarachtig is. We denken aan die Psalm die het verwachten van de Heere zo zeldzaam schoon verwoordt:

*Ik blijf den HEER' verwachten
Mijn ziel wacht ongestoord
Ik hoop, in al mijn klachten
Op Zijn onfeilbaar woord.
Mijn ziel, vol angst en zorgen
Wacht sterker op den HEER'
Dan wachters op de morgen,
De morgen, ach, wanneer?*

Juist in deze Psalm 130 horen we dezelfde dichter klagen: 'Zo Gij, HEERE, de ongerechtigheden gadeslaat, Heere, wie zal bestaan?' En als er één profeet is bij wie de adventsverwachting helder doorklinkt, dan is het toch wel de profeet Jesaja, wanneer hij uitroept: 'Och, dat Gij de hemelen scheurdet, dat Gij nederkwaamt...'. Maar juist in dat hoofdstuk 64 lezen we ook: 'Zie Gij waart verbolgen, omdat wij gezondigd hebben... Wij allen zijn als een onreine en al onze gerechtigheden zijn als een wegwerpelijk kleed...'

Zó leeft het in de harten van Gods kinderen. Want er is ook nog in deze tegenwoordige tijd een adventsvolk, een overblijfsel naar de verkiezing der genade. Dat is een *uitziend* volk, maar

'Nu zo zijn de beloftenissen tot Abraham en zijn zaad gesproken. Hij zegt niet: En den zaden, als van velen; maar als van één: En uw Zaad, Hetwelk is Christus.'

Galaten 3:16

Het woord 'zaad' wordt in de Schrift vele malen in gewone zin gebruikt. Het zaad van planten en bomen wordt dan bedoeld. Zaad dat gestrooid wordt in de akker en vruchten voortbrengt. De gelijkenis van het zaad is daarvan een voorbeeld. Zo wordt 'zaad' ook gebruikt bij mensen, maar dan in de zin van nakomelingschap. Psalm 25:13: 'Zijn ziel zal vernachten in het goede, en zijn zaad zal de aarde beërven'. Dikwijls klinkt er verwachting en uitzien in door: 'Het zaad zal Hem dienen; het zal den Heere aangeschreven worden tot in geslachten' (Psalm 22:31).

De Middelaar wordt ook 'Zaad' genoemd. Niet zonder reden. Hij zal vruchten voortbrengen. Reeds duizenden jaren wordt in het rijk van Gods schepping zaad gestrooid, het ontkiemde en droeg vruchten. Het ging door in de voortwenteling van de eeuwen. Zo is het ook met het Zaad Christus. 'Als Zijn ziel Zich tot een schuldoffer gesteld zal hebben, zo zal Hij zaad zien, Hij zal de dagen verlengen; en het welbehagen des HEEREN zal door Zijn hand gelukkig voortgaan' (Jes. 53:10b).

Dit dierbare Zaad geeft hoop en verwachting in de dorheid van het mensenhart. Dit Zaad zal niet ongezegend zijn in de akker van de woestijn van de wereld.

Galaten 3 geeft onderwijs over het genadeverbond. In dit verband wijst Paulus op het Zaad Christus. De beloftenissen van het verbond zijn niet gegrond op de onderhouding van de wet, maar op Christus, het ware Zaad van Abraham. De zegen van het verbond zal dan ook niet achterblijven. Daar zal de Heere Zelf voor zorgen. God de Vader heeft het Zaad voortgebracht door eeuwige generatie. Het Zaad en de vrucht liggen verankerd in de eeuwigheid.

Wat zijn we gelukkig als we de zaden van de boosheid van ons hart mogen kennen. Onuitsprekelijk gelukkig zijn we als het Zaad Christus betekenis krijgt. Toch vruchten, maar alleen uit Hem.

Lisse, ds. C. Neele

het is ook een diep *schuldig* volk. Hoe zal het toch ooit moeten? U hoeft deze mensen niet te vertellen dat Christus is geboren, want dat weten ze wel. U hoeft hen ook niet te zeggen dat Christus niet opnieuw geboren behoeft te worden, want dat weten zij óók wel. Maar zij hebben er zo'n zielsbehoefte aan om het uit Gods mond te mogen horen wat de herders hoorden: 'Dat *u* heden geboren is de Zaligmaker... en dit zal *u* een teken zijn.. en *gij* zult het Kindeken vinden...'

Dat heel persoonlijke *u* – zodat zij mogen weten: Hij kwam, niet alleen voor anderen, maar *óók voor mij*. Zij zijn het zo hartelijk met Calvijn eens wanneer hij in het begin van het derde boek van zijn *Institutie* opmerkt dat 'alles wat Christus voor de zaligheid van het menselijk geslacht geleden en gedaan heeft, nutteloos voor ons is en van geen enkel belang, zolang Hij buiten ons is en wij van Hem gescheiden zijn. Om ons te laten delen in hetgeen Hij van de Vader ontvangen heeft, moet Hij dus de onze worden en in ons wonen...'

En alleen zó wordt het Kerstfeest voor de ziel. Dan leidt de Heilige Geest de

verslagen en arme zondaar naar de kribbe van Bethlehem. Dan valt het heldere, schriftuurlijke en Goddelijke licht op de geboren Jezus. En dan zien we in Hem zoveel! Dan zouden we op dat ogenblik wel willen en wel kunnen sterven. Dat duurt soms niet zolang. Simeon mocht het Kindeke even in zijn armen houden, maar vasthouden kon hij het niet. Maar daar gaat het nu niet om. Als het Kerstfeest voor ons wordt, is onze ziel vól.

Eén van onze oude predikanten schreef eens zo treffend dat de herders in de kribbe geen gekruisigde en bloedende Zaligmaker zagen. Zij zagen een Kindeke, in doeken geworden. En van het Kindeke zagen zij alleen het gelaat. Maar daar hadden zij genoeg aan. Want Gods vriendelijk aangezicht heeft vrolijkheid en licht, voor alle oprechte harten ten troost verspreid in smarten. Zij stonden daar en het was in hun hart, als een echo van het geloof op het woord van de engel: 'Voor mij, ook voor mij!' En daar konden ze de nacht mee in.

Capelle a/d IJssel, ds. A. Moerkerken

Jozef was rechtvaardig. Dat zei hij niet van zichzelf, maar bleek uit de oprechtheid van zijn levenswandel. Er zijn nogal wat mensen met een grote belijdenis, maar verder... Daarentegen zijn er beschroomde zielen die niet zoveel durven zeggen, maar door hun handel en wandel een leesbare brief zijn voor anderen.

Jozef en Maria waren jonge, godvrezende mensen. Ze mochten elkaars hart kennen. In het bijzonder daarin dat alleen de komende Messias hen zalig kon maken van hun zonden. Hoe begeerden ze, als eenmaal Abraham, Zijn dag te zien! Maar nu stokte het gesprek. Jozef vond hetgeen Maria vertelde onbegrijpelijk, hij kon dat maar niet overnemen. Door hun ondertrouw waren ze gehuwd op het samenkomen na (vs. 18). Daarom wordt Jozef de man van Maria genoemd (19) en spreekt de engel tot Jozef over: uw vrouw (20). Zij hadden de reinheid mogen bewaren. Dat lag teer. En dan nu dit?

Jozef werd geschud en geslingerd. Was Maria's zwangerschap werkelijk uit de Heilige Geest? O, was ook aan hém maar een engel verschenen of een goddelijke openbaring gedaan, zoals aan Maria, Zacharias en Elizabeth. Maar God scheen zijn gebeden niet te horen. In zijn ziel was droefheid, duisternis en benauwdheid. Hoe meer hij de knoop probeerde te ontwarren, hoe vaster die werd. Hoe verdachter hij Maria en de Vrucht in haar schoot hield. Ondertussen wakkerde de satan de storm aan, alsof er geen onheiliger zaak was dan juist deze.

Jozef verkeerde in een zee van strijd en onzekerheid. Wat moest hij er toch mee aan? Hinkend op twee gedachten durfde deze rechtvaardige zelf geen rechter te zijn. Maar wat dan? De zaak aan de oudsten in de poort voorleggen? Dan zou Maria als een ontrouwe openbaar vernederd worden. Maar dat nooit. Dan was het beter dat hij haar heimelijk verliet. Dan zouden de mensen hém voor de schuldige en trouweloze houden en Maria beklagen.

Hoe lief had Jozef zijn ondertrouwde vrouw! Lang heeft hij in het nachtelijk uur liggen woelen. Uiteindelijk viel hij in slaap, ellendig, verward en vol droefheid. En zie, tóen kwam God om hem te verlossen uit zijn banden - toen verscheen hem de engel des Heeren in de droom.

De engel des Heeren

Of er hier in het oorspronkelijke *de*

9

De Jakobs ladder

'En alzo hij deze dingen in den zin had, zie, de engel des Heeren verscheen hem in den droom, zeggende: Jozef, gij zone Davids, zijt niet bevreesd Maria, uw vrouw, tot u te nemen; want Hetgeen in haar ontvangen is, Dat is uit den Heiligen Geest.'

Matthëus 1:20

Na drie maanden bij Elizabeth en Zacharias te zijn geweest, is Maria teruggedaan naar Nazareth. Zou ze tegen Jozef verteld hebben wat er gebeurd was? Het is moeilijk in te denken dat ze er over gezwegen heeft: over Gabriël die tot haar gekomen was en wat hij gezegd had, dat diezelfde engel aan Zacharias verschenen was in het heilige; over Elizabeth, de geboorte van Johannes, de lofzang van zijn vader... Wonderlijke zaken! Maar de weg der zaligheid ontsloten in de heilige ontvangenis, is een grote verborgenheid.

Die wordt alleen door het geloof gekend. En ook Jozef was een mens die geen ding kon geen ding aannemen, zo het hem uit de hemel niet werd gegeven (Joh. 3:27). Ook bij Jozef was er een genadedaad nodig. Wat zal Maria gebeden hebben of de Heilige Geest aan Jozef de waarheid bekend wilde maken, zoals ook bij Elizabeth was gebeurd (Luk. 1:41vv.); of Jozef ook eens mocht zingen, zoals zijzelf had mogen doen. Want dit wist zij: ze hoefde niet voor haar vrouwelijke waardigheid te zorgen, noch haar Zoon te verdedigen. Nee, het was Gods zaak, het betrof de eer van Zijn Naam.

Het is een voorrecht als we het elkaar gunnen en Gods aangezicht voor elkaar zoeken, maar alleen de Heere kan het uitwerken. De één kan aan de ander niets geven of uitlenen, al is de verbondenheid nog zo groot. Waar genade valt, valt zij eeuwig vrij.

of *een* engel staat, is niet met zekerheid te zeggen. De bewering dat Gabriël Jozef in de droom verscheen, gaat dan ook te ver. Gelet op hetgeen van Gabriël werd overdacht, moeten we eerder aan een andere engel denken. We weten niet hoe hij er uitzag, maar voor Jozef was er geen twijfel dat het een engel des Heeren was. En zie - verrassend en ongedacht! Duidelijk stond hij voor hem in de droom. Vriendelijk, zodat Jozef wel ontzag maar geen vrees voelde. En bovenal, de Heere liet Jozef weten dat hij zijn hart kende, van verre zijn gedachten verstond.

O, die alwetendheid Gods in genadige vertroosting aan de ziel geopenbaard! Nee, in onze dagen gebeurt dat niet meer door een engel in een droom, maar tijdens de eredienst. Wonderlijk als van de preekstoel wordt verklaard wat er in het binnenste omgaat. Wat men tegen een ander niet durft vertellen en waar niemand iets vanaf weet, wordt zó woordelijk gepast verkondigd, dat het hart met verwondering en blijdschap wordt vervuld. 'Heere, voor U is al mijn begeerte, en mijn zuchten is voor U niet verborgen;.

In Borssele woonde een oude christin die op jonge leeftijd tot bekering was gekomen. Hoewel er veel tegen

opkwam, baande de Heere voor haar de weg naar -zoals men dat noemde- het kleine kerkje. Daar werd de catechismusverklaring van Smijtegelt gelezen. Op een keer stond ze na de dienst de ouderling op te wachten en vroeg hem schuchter of hij wist waar Smijtegelt woonde. Die man was met wijsheid bedeed en vroeg eerst maar eens waarom ze dat adres wilde hebben. 'O', zei ze, 'ik durf hem eigenlijk

God zond Zijn engel op de bestemde tijd om Jozef te verschijnen in de droom.

niet te schrijven, maar toch wil ik hem vragen hoe hij toch zo precies weet wat er in mijn hart omgaat'. Wat wist ze ervan dat die godsgezant al twee eeuwen geleden was ingegaan in de vreugde zijns Heeren? En nog minder begreep ze dat dezelfde Geest Die hem leidde in het preken, ook werkzaam was in haar hart.

De engel die Jozef verscheen in de droom, preekte voor één mens. Zou dat nóg wel gebeuren? Ja, toch wel. Al is er een groot kerkgebouw en zijn er

soms duizenden mensen die de prediking aandachtig volgen, het kan zijn dat de zegen wordt weggedragen door één ziel. Een man, vrouw, jongen of meisje, door de prediking doorwondt of verklaard of... Hebt u ook wel eens als alleen in de kerk gezeten?

Jozef, gij Zone Davids

De engel spreek Jozef aan zoals hij door niemand in Nazareth werd aangesproken: Jozef, gij zone Davids! Jozef was de erfgenaam van Davids troon, maar men noemde hem Jozef de timmerman. Hoe afgehouwen echter ook de tronk van Isaï mocht zijn, in de hemel was bekend wie de kroonprins was van Davids huis: Jozef, gij Zone Davids!

Het is opmerkelijk dat we na Mattheüs 2 en Lukas 4 niets meer over Jozef lezen. De algemene gedachte is dat hij niet oud is geworden. Na hem erfde Jezus de rechten op de troon. Door zijn moeder behoorde Hij tot Davids koningshuis, door Jozef ook tot Davids koningsgeslacht. Door Maria was Hij Davids Zoon, door Jozef Davids troonopvolger. Zoals Gabriël daarvan gesproken had tot Maria: 'Deze zal groot zijn en de Zoon des Allerhoogsten genaamd worden; en God de Heere zal Hem den troon van

Even maar.....

Het jaar spoedt ten einde. Er is veel om over na te denken. We moeten alle gebeurtenissen maar zien in hoger licht. Ten diepste is dat genade. Wij zijn mensen die zo vaak naar beneden zien. Maar de Heere regeert! Hij doet wat Hem behaagt. Het is een wonder als we daaronder mogen buigen.

Aan het einde van het jaar wordt ook het kerstfeest gehouden. We overdenken de komst van Christus in het vlees. Daaraan wordt aandacht gegeven in de prediking tijdens deze gedenkwaardige dagen. Maar ook tijdens allerlei bijeenkomsten die aan deze dagen voorafgegaan. Vele zangavonden, bejaarde-bijeenkomsten, gehandicapten-kerstfeest en zo meer. Na al deze bijeenkomsten vinden uiteindelijk de kerkdiensten plaats die wijzen op de geboorte van de

Zaligmaker. De genoemde bijeenkomsten hebben zeker hun waarde. De doelgroepen worden ermee gediend. De band in de gemeente wordt erdoor versterkt. Vele vrijwilligers zetten zich in. Jongeren en ouderen ontmoeten elkaar op een ongedwongen wijze. Dit moeten wij niet gering achten. Maar er is meer. De bijeenkomsten mogen geen doel op zichzelf worden. Het gaat tenslotte om de komst van Christus op deze door de zonde vervloekte aarde. Laten we dit niet vergeten. Bij het ware wat adventsvolk gaat het hart uit naar de geboren Koning der Joden. De armoede van de ziel kan alleen maar vervuld worden met de rijkdom van Christus. Als Hij Zich niet verklaart aan de ziel blijft alles leeg. De Heere vervult dit verlangen in de eerste plaats door *de prediking van het*

Woord. Ons hart moet eerst gericht zijn op de verkondiging van de geboren Zaligmaker. Daar gaat het om. Gaat uw hart naar Hem uit? Hoeveel keren heeft u de kerstdagen al beleefd? Mag u terugzien in verwondering?

Je kunt wel eens moe worden van alle bijeenkomsten. Hoe zou de Heere deze dingen zien? Het moet ons gaan om de Christus en de eer van Gods Naam. Daar ziet de Heere op toe. 'Keep Christ in Christmas', is een reclameslogan die in Canada één dezer dagen te lezen was. Denk daar eens over na: 'Houd Christus in Kerst'. Want kerst zonder Christus is zo ontzettend leeg en troosteloos. De Heere geve dat in afhankelijkheid naar de kerstdagen mag worden toegeleefd met: 'Och schonk Gij mij de hulp van Uwen Geest'.

Zijn vader David geven; en Hij zal over het huis Jakobs Koning zijn in der eeuwigheid, en Zijns Koninkrijks zal geen einde zijn' (Luk. 2:32,33). Zijn Koninkrijk is niet van deze wereld, maar is een geestelijk Rijk. Zijn kroon en troon zijn in Zijn bloed gegrond. 'Hij zal den arme en nooddriftige verschonen, en de zielen der nooddriftigen verlossen' (Ps. 72:13).

Elk woord dat de engel sprak, was voor Jozef een wonder. Was de ondertrouw naar recht en wet, in deze nacht werd zijn huwelijk door de engel voltrokken in opdracht van God!

Jozef, gij Zone Davids, Maria is uw vrouw! Vrees niet, zij is nog steeds maagd! Nochtans is tegelijk dit de waarheid: Hetgeen in haar ontvangen is, is uit de Heilige Geest. Jozef, verlaat haar niet, maar neem haar tot u.

Zo werd de verwarde knoop voor Jozef ontbonden. Het licht ging op in zijn ziel en hij werd in vrijheid gesteld. In plaats van benauwdheid, grote vreugde. Geen schande, maar hemelse eer. Maria was geen ontrouwe, maar een begenadigde en gezegende onder de vrouwen. Geen vrucht door onheilig leven, maar: de Heere onze gerechtigheid.

Daar had de vijand boog en schild en vurige pijlen op verspeeld! En Jozef? Hij zou het nooit begrijpen, wél bewonderen en aanbidden. Namelijk dat grote werk Gods dat de Messias is geboren uit de nooit ontdekte wegen van de Geest des Heeren. Als een Reine uit een onreine! Ja, wat heeft hij God gedankt dat in het boek des geslachts van Jezus Christus (vs. 1) niet geschreven zou worden: En Jozef gewon Jezus! Anders was het voor Jozef en heel de kerk eeuwig kwijt geweest. Maar nu: een blanke Borg voor verdorven adamskinderen. Hij zal Zijn volk zalig maken van hun zonden - óók Jozef, die de heilige Vrucht zo verdacht had gehouden! Jozef, die tot vader over de geboren Zaligmaker werd gesteld: 'En gij zult Zijn Naam heten Jezus'.

'Jozef dan, opgewekt zijnde van de slaap, deed gelijk de engel des Heeren hem bevolen had, en heeft zijn vrouw tot zich genomen' (vs. 24). Door genade mochten ze overeenstemmen in deze wonderlijke en tere zaken. Niets lag er meer tussen Jozef en Maria; ze waren nauwer aan elkaar verbonden dan tevoren. Als de Heere een zaak uitwerkt, doet Hij geen half werk. Hij zorgt voor Zijn eigen eer, tot heil van Sion.

Samen hebben Jozef en Maria de

schijnbare schande verdragen. Het was hen een lichte last. Beiden hebben gezwegen over de verborgenheid der godzaligheid. Immers, wie zou hen geloven? Alleen degenen aan wie de Heere het Zelf door Woord en Geest zou openbaren en verklaren. Zoals aan de herders, aan Simeon en Anna. Wat zijn dat grote zaken ook voor Jozef en Maria geweest. En in dat alles: Jezus in het midden, tot lof van de Vader, door de Heilige Geest!

En hoe is het met ons? De vraag mocht maar dringen: Waar hoor ik nu bij?

Op de bestemde tijd

We zouden denken dat Jozef een hoop moeite bespaard was gebleven als de engel des Heeren hem éénder verscheenen was. Ach, onze tijden zijn in Gods hand, maar we hebben ze van nature graag in eigen hand. Gods ure is doorgaans nog lang niet aangebroken als onze ure al ruimschoots verstreken is. Gods doen is enkel majesteit, maar we hebben er geen verstand van. Zelfs de rechtvaardige Jozef moest met alles wat hij meemaakte er recht en grondig achter komen dat hij er geheel van tussen moest. En toen God die gevangene vrijheid schonk, mocht hij God bedanken dat Hijzelf gezorgd had voor de eer van Zijn Naam en Jozefs heil.

God zond Zijn engel op de bestemde tijd om Jozef te verschijnen in de droom. Juist in die nacht waarin onwedersprekelijk duidelijk werd dat Jozef niet de vader van Jezus was. En zo heeft de Heere hem tot een hoofdgetuige gemaakt van de maagdelijkheid van zijn vrouw. En wie was daar ge-

schikter voor dan juist hij? Opdat de waarheid van Maria's onbevleete ontvangenis des te vaster zou staan. Zeker, de hel zal niet ophouden die waarheid te belasteren. In alle geslachten vindt hij steeds weer instrumenten die Hetgeen in Maria ontvangen was, verdacht maken, te loochenen en te bespotten. Maar God is hen allen een slag voor geweest. Nee, wat de Heilige Geest door de evangelist op heeft laten schrijven in Mattheüs 1, zal de doodsvijanden van Christus en Zijn gemeente niet doen verstommen. Maar dit Evangelie in de Schrift verankerd, is tot zalige vertroosting gegeven voor een volk dat er smartelijk aan werd ontdekt in zonden ontvangen en geboren te zijn. Een fontein in hen om te dragen die nooit anders dan slijk en modder kan opwerpen. Maar wanneer een verloren adamskind verlichte ogen des verstand ontvangt om de verborgenheid van de heilige ontvangenis te mogen zien, dan wordt de belijdenis des geloofs tot een lied. Een lied dat zo uitnemend verwoord is in de Heidelberger Catechismus: 'Wat nuttigheid verkrijgt gij door de heilige ontvangenis en geboorte van Christus? Dat Hij onze Middelaar is, en met Zijn onschuld en volkomen heiligheid mijn zonde, waarin ik ontvangen en geboren ben, voor Gods aangezicht bedekt'.

Hebt u het wel eens mee mogen zingen? Ook in de nacht?

Waarin moet de Middelaar gekend worden? Ook in Zijn staten!

(wordt vervolgd)

Genemuiden,

ds. C. Hogchem

De gang naar Bethlehem

De profeet Micha heeft het uitgeroepen: 'En gij, Bethlehem Efratha! zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda?' Eigenlijk is Bethlehem veel te klein om een heerser te doen voortkomen. De plaatsen met ongeveer duizend mensen, ja, daar kun je een overste over verwachten. Maar Bethlehem? Straks als er een overblijfsel terugkeert uit Babel noemt Ezra het getal van 123! Ach, Bethlehem.

Zo is het eigenlijk altijd geweest met dit stadje. In het Oude Testament zijn er twee Schriftplaatsen waardoor we Bethlehem echt kennen: de geschiedenis van Naomi en die van David. Naomi was uit Bethlehem vertrokken omdat in het broodhuis geen brood meer was. Ze was teruggekeerd omdat er een boodschapper gekomen was die zei dat de Heere Zijn volk had bezocht, gevende hun brood. De Heere was goed voor Zijn volk...en Naomi

keerde terug als 'Mara'. Ze had geen man en kinderen meer. Ze heeft de dood overgehouden en dat er uit haar nog een nageslacht zou komen? En waar het nu niet meer te verwachten is, zit Naomi aan het eind van het Bijbelboek Ruth met een kind, Obed, op schoot. Ja, zo gaat het in Bethlehem. Uit Obed komt Isai voort. Zeven zonen van hem staan te Bethlehem op een rij. De profeet Samuël staat voor hen, maar nee, geen van de zeven moet gezalfd worden om heerser in Israël te worden. In Bethlehem moet de heerser worden geopenbaard,

Het is zo groot als de Heere voor een arme ongelukkige zondaar, die niet meer zalig kan worden en alleen de dood overhoudt, in het Woord der belofte de Zaligmaker gaat aanwijzen.

aangewezen. En de Heere wijst David aan, een man met wie niet was gerekend. Dat is de weg in Bethlehem. Eeuwen later zit er een jonge vrouw in Nazareth. Ze komt uit het huis en het geslacht van David. Eigenlijk is ze ver van huis. Nazareth – Bethlehem is hemelsbreed meer dan 110 kilometer ver. Het is zeker drie dagreizen. Bethlehem is de stad Davids, de plaats van de belofte. Daar zal de Messias geboren worden. Dat wist iedereen in Israël. Als later de farizeeën gevraagd wordt waar de Koning der Joden geboren zal worden, noemen ze direct Micha 5:1: te Bethlehem natuurlijk. In Johannes 7:42 horen we de schare zeggen: 'Zegt de Schrift niet, dat de Christus komen zal uit den zede Davids, en van het vlek Bethlehem, waar David was?' Daar is Maria vér vandaan. En dat zij uit het huis en geslacht van David is? Je kunt het bijna niet zien.

Van de heerlijkheid van Davids huis is in ieder geval niets meer over. Het is zo donker geworden. Precies zoals Micha heeft voorspeld: 'Daarom zal Hij henlieden overgeven, tot den tijd toe, dat zij, die baren zal, gebaard hebbe'. Eerst moest het volk worden overgeven in de ballingschap. Toen is het huis van David in de zichtbare koningslijn afgesneden. Zo doet de Heere dat nu altijd weer. Wil de belofte in vervulling gaan, moet van mensen is er helemaal tussenuit. En zie, zo gaat het nu ook bij deze jonge vrouw. Plotseling is er bij deze godvrezende

jonge vrouw een engel die de geboorte van Christus aankondigt. Zij zal zwanen worden een Zoon baren. Maar hoe kan dit toch? Ze is nog niet getrouwd en heeft geen man bekend. Ach, wat bij mensen onmogelijk is, is immers mogelijk bij God. Ze haast zich naar het zuiden, naar Elisabeth. Maria komt *vlakbij Bethlehem!* Ze zingt haar lofzang van God haar Zaligmaker. Wat heeft zij mogen horen en verstaan dat de zaligheid nu alleen mogelijk is van Gods kant. Wat heeft ze gezongen als een arme dienstmaagd bij het Woord der belofte dat deze Heere nu zorgen zal voor Hem Die de Zoon van de allerhoogste genoemd zal worden en de troon van Zijn vader David krijgen zal. En iedereen wist: Deze zal geboren worden in...Bethlehem!

Wonderlijk, daar is Maria vlakbij! Ze is in die dagen op reis gegaan naar Elisabeth die woonde in het gebergte, in een stad van Juda. Drie maanden is ze er geweest. Na die drie goede maanden keert ze terug. Helemaal terug naar Nazareth. Terwijl Zacharias zijn lofzang zingt bij de geboorte van Johannes, verdwijnt Maria naar de achtergrond, naar het stille Nazareth. Wonderlijk is dat toch. Het lag toch voor de hand, dat Maria daar zou blijven? Daar, vlakbij Zacharias en Elisabeth, in de buurt van Bethlehem? Daar moest toch het Kind geboren worden? Daar moest zij toch zijn? Nee, ze doet het niet. Ze gaat terug. Stille Maria kan wachten en *zij* moet de belofte niet in vervulling brengen, dat moet de Heere doen.

Het is een paar maand later. Er is een boodschapper geweest in Nazareth, een boodschapper van de keizer. Iedereen moet beschreven worden in de stad van zijn voorgeslacht. Maria moet naar Bethlehem. De Heere Zelf

opent een weg naar de plaats waar de vervulling van de belofte zal plaatsvinden. En ze gaat, samen met Jozef, de lange reis van zeker drie dagen. In Bethlehem aangekomen is voor henlieden, voor Jozef, voor Maria én voor het Kind geen plaats. Niemand die het verwacht in Bethlehem. Twee mensen komen terecht bij een kribbe. Op de plaats waar het niet kon, waar stille Maria niet zélf aan het werk is gegaan om de belofte in vervulling te brengen, daar wordt het Kindeke geboren: 'en zij baarde haar eerstgeboren Zoon'. In de velden van Efratha wordt Hij door de engel van God gezonden aangewezen als bij David: Deze is het.

Kent u deze gang naar Betlehem? Het is zo groot als de Heere voor een arme ongelukkige zondaar, die niet meer zalig kan worden en alleen de dood overhoudt, in het Woord der belofte de Zaligmaker gaat aanwijzen. Wat geeft dat een blijdschap. Maar om de belofte in vervulling te brengen, snijdt de Heere van mensen er alles tussenuit. Dat deed Hij bij Abraham. En in de gang van Maria blijkt: dat heeft zij ook geleerd. Eeuwen hiervoor zat in Bethlehem een vrouw, Naomi, bij wie het niet meer kon, met een kind op schoot. Waar het niet werd verwacht, werd de Heerser aangewezen. Daar in Bethlehem zit Maria te staren op dat Kindeke. Hét Kindeke van God geschonken, zonder toedoen van een man. De herders hebben er ook op gezien en wisten het: Déze is het, zo was Hij door de hemel verkondigd. De Heerser, de Zaligmaker van Zijn volk, Christus in de stad Davids. Eerbiedig buigen ze zich neer...o dierbaar Kind, o stof van vreugd. Wat een vreugde, wat een ruimte!

Rijssen,

ds. D. de Wit

Bladzijden uit een synodaal journaal

Generale Synode 2010

In de middagvergadering van 13 oktober boog de Generale Synode zich opnieuw over het rapport van het Deputaten Hoge Overheid. Dat werd afgesloten met een "Notitie over het karakter van de openbare eredienst". De deputaten gaan daarin, op verzoek van de synode van 2007, in op de vraag: Welke consequenties zijn er verbonden aan gebruik maken van de moderne media bij het verspreiden en/of beluisteren van preken?

De kern van de notitie

Het deputaatschap gaat niet in op het brede terrein van de gebruiksmogelijkheden van internet voor Woorden en evangelieverkondiging, maar beklemtoont het eigen karakter van de openbare erediensten. Die diensten zijn voor iedereen toegankelijk en moeten daarom ook uitnodigend zijn. Op grond van de vrijheid van godsdienst komt aan de gelovigen het onaantastbare recht toe om hun visie op het geloof te belijden, te verkondigen en te verspreiden.

Iets anders is het openbaar maken van preken. Volgens de Dordtse Kerkorde is naast de predikant de kerkenraad medeverantwoordelijk. De kerkenraad maakt immers de preek bewust openbaar door de aanbieding via kerktelefoon, maar eventueel ook via scanner en internet. De laatste twee media maken de groep luisteraars vele malen groter dan bij de kerktelefoon het geval is.

Dat brengt ons bij recente uitspraken van de rechter die een begrenzing en beperking van de godsdienstvrijheid inhouden. De begrenzing houdt in dat een in het openbaar uitgesproken overtuiging wel om 'godsdienst' moet gaan. Er zijn geen beperkingen wat betreft de inhoud van de Bijbelse opdracht en boodschap. Die beperkingen zijn er wel ten aanzien van de wijze van verkondiging. De boodschap mag niet op een node-loos kwetsende en grievende manier plaatsvinden. De zorgvuldigheid in het maatschappelijke leven moet ook in de prediking in acht worden geno-

men. Letterlijk zegt de notitie: 'Het noemen van bijvoorbeeld (groepen) personen met naam en toenaam kan in de buurt van belediging komen, en kan een onrechtmatige daad impliceren. Vooral bij tuchtzaken (die via de preek openbaar komen) luistert de woordkeuze zeer nauw. We moeten er als gemeenten op voorbereid zijn dat de burgerlijke rechter in toenemende mate zal toetsen of de vorm van de prediking correct is'.

De notitie legt er de vinger bij dat vandaag ook andersdenkenden toegang hebben tot de preken die onder ons worden gehouden. De bevoegdheid van elke predikant om zonder opgaaf van redenen niet in te stemmen met publicatie of openbaarmaking van zijn preek wordt in de notitie nadrukkelijk vastgesteld.

Korenmaat en kandelaar

Ds. G. Clements opende de bespreking met de vraag: Wat kan, mag en moet gezegd worden in de prediking van het Woord? De dienaar van het Evangelie wordt geroepen om ook vermanend en bestraffend het Woord te verkondigen. Als overheidspersonen meevaren met de homoparade in de grachten van Amsterdam, hebben wij dat in de prediking scherp te veroordelen. We moeten de zonde bij

naam blijven noemen.

Ouderling F. van Toor (Apeldoorn) sprak zijn vrees uit dat de notitie zou leiden tot een teveel aan regels. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat een kerkenraad een korenmaat over de kandelaar van het Woord plaatst?

Enkele afgevaardigden informeerden naar de status van de notitie. Is die informatief bedoeld of is ze verbindend voor iedereen? Ouderling J.H. Doeven (Houten) benadrukte dat de grenzen tussen publiek en kerkelijk domein minder duidelijk zijn dan voorheen. Hij beklemtoonde het gelijk van de notitie, die aandringt op zorgvuldig handelen bij het openbaar maken van preken.

Ds. W. Silfhout, die als voorzitter van het deputaatschap de vragen beantwoordde, onderstreepte dat een predikant in de prediking moet blijven zeggen wat hij op grond van het Woord meent te moeten zeggen. 'We moeten daarvoor niet bang of bevreesd zijn. Het zou best zover kunnen komen, dat we moeten lijden om der gerechtigheid wil. Die tijd kan dichtbij zijn. Daarop moeten we voorbereid zijn. Er is een recente uitspraak van het Europese Hof die veel te denken geeft'.

De voorzitter van het deputaatschap drong erop aan om steeds de nodige zorgvuldigheid in acht te nemen als we in de prediking ingaan op zaken die in strijd zijn met Gods Woord en met name als het daarbij over personen gaat.

Status van de notitie

Ds. Silfhout gaf aan dat de notitie geen bindend karakter heeft. Het is een stuk dat dienstbaar wil zijn om de bezinning op gang te brengen. De verantwoordelijkheid ligt bij de

foto: RD

plaatselijke kerkenraad. De synode besloot met het oog daarop tot een kleine wijziging in de formulering van de voorgestelde beslissing over de notitie (blz. 66). De synode stemt niet in met de notitie, maar neemt daarvan kennis. Het stuk zal aan de kerkenraden worden aangeboden. In een begeleidend schrijven zullen de aandachtspunten worden genoemd, die voor kerkenraden van belang zijn, zoals het gegeven dat schuldbelijdenis alleen plaats dient te vinden in de beslotenheid van de plaatselijke gemeente. Een dergelijke belijdenis mag niet hoorbaar zijn op bandjes en cd's, maar ook niet voor de kerktelefoon of op internet.

Evangelisatie en Alpha-cursus

De synode boog zich vervolgens over het rapport van het Deputaatschap voor de Evangelisatie in Nederland en België. Dit werd ingeleid door de voorzitter, ds. A. Schreuder (Rijssen-Zuid). Hij sprak zijn blijdschap uit over het feit dat de synode dit keer weinig tijd behoefde te besteden aan organisatorische vraagstukken. Een groot aantal dingen staat nu redelijk op de rails. Zo blijken de nieuwe reglementen, die de samenwerking tussen het deputaatschap en de classicaal evangelisatiecommissies regelen, goed te functioneren. Er is meer tijd voor de deputaten ter beschikking gekomen om inhoudelijk bezig te zijn. In dit verband noemde ds. Schreuder het bij Den Hertog verschenen boekje van evangelist G. Baan: *Leer de Bijbel kennen*, dat aan de afgevaardigden werd uitgereikt. Het is uitgegeven in samenhang met een oriëntatiecursus, die vijf bijeenkomsten kent (www.Bijbelcentrum.nl). Dit is een goed alternatief voor de zogenaamde Alpha-cursus, waartegen onder ons terecht nogal bezwaren bestaan.

Consolidatie of uitbreiding

Ds. G.J. van Aalst zette de toon van de bespreking met de opmerking dat hij veel waardering had voor het verrichte werk en met blijdschap constateerde dat het in de kring der gemeenten breed wordt gedragen.

Een andere afgevaardigde vroeg naar het beleid van het deputaatschap wat

de uitbreiding van het werk betreft. In het rapport (blz. 116) wordt gekozen voor consolidatie. Is het niet beter om te streven naar uitbreiding van het werk, gezien de grote secularisatie van ons volk? Heel Nederland is evangelisatieterrein geworden. Onze gemeenten zijn verhoudingsgewijs maar klein in aantal. Uitbreiding is alleen mogelijk als er sprake is van een substantiële stijging van de inkomsten. Als dat zich voordoet, zal het deputaatschap het werk uitbreiden. Op dit moment moeten we zeggen, dat er geen middelen en geen mensen beschikbaar zijn voor een uitbreiding van het werk.

Ds. Schreuder zinspeelde daarbij op de mededeling in het rapport dat er geen toename is in de opbrengst van de collecten, maar eerder een afname: 9% in 2009 ten opzichte van 2008. Jaarlijks is voor het werk van het deputaatschap, dat zes evangelisten in dienst heeft en een algemeen secretaris, circa € 1.200.000,- nodig.

Aanwijzing voor de toekomst?

Ds. C.J. Meeuse (Goes) gaf het deputaatschap in overweging na te gaan of het niet mogelijk is een ouderling te vragen een woord te spreken in het inloophuis "In de Gouwstraat" te Rotterdam-Zuid. Ds. Schreuder gaf aan dat het deputaatschap heel blij is met de gang van zaken bij dit inloophuis. Hier wordt op zondagmiddag een preek gelezen voor een groepje belangstellenden, dat behoort tot de doelgroep van het werk. Het werk ontwikkelt zich geleidelijk aan in goede richting. Het deputaatschap neemt nog een wat afwachtende houding aan ten aanzien van de benoeming van een evangelist. Vroeger gingen we eenzijdig uit van de gedachte dat een evangelisatiepost moest worden gesticht in een regio, die ver van een plaatselijke gemeente was verwijderd. Nu is het beleid erop gericht om juist te evangeliseren in gebieden waar gemeenten zijn. De reden is dat dergelijke posten in de toekomst een brugfunctie kunnen vervullen naar de plaatselijke gemeente.

(wordt vervolgd)

Waarde, ds. M. Golverdingen

DA COSTA
OP 'T GELUID DER HEMELCHOREN

KERSTZANGEN

*En men noemt Zijn Naam
Wonderlijk, Raad
Sterke God, Vader der Eeuwigheid,
Vredevorst (Jes. 9:5)*

*Op 't geluid der hemelchoren,
op 't gelei van Jacobs ster,
dat wy 't Kindeke, ons geboren,
biddend naadren, schoon van verr'
Gods- en Menschenzoon te zaam
WONDERLIJK! dat is Zijn Naam!*

*In die nederige woning
ligt, van zichtbren glans ontbloomt,
Gods Gezalfde, Sions Koning!
de Eéngelboorne in 's Vaders schoot!
Die van ouds genoemd werd Raad,
't Woord, door Wien de wereld staat!*

*Laat ons blijde, maar met beven,
lof, en prijs, en hulde biën
aan dien Zoon, van God gegeven,
arm en klein, op moeders kniën!
want Zijn hand bestiert ons lot,
en Zijn Naam is sterke God!*

*In den tijd werd Hy geboren,
aan Zijn Eigen woord getrouw;
de Eerstgeboren, de Uitverkoren,
als 't beloofde Zaad der vrouw
aan de vaadren toegezeid,
VADER, Zelf, DER EEUWIGHEID.*

*Eeuwig moet dat Kind regeeren,
Spruit en Hoofd van Davids huis!
Alles zal Hij overheeren,
door de zwakheid van een kruis!
Schoon Hy aanstoot brengt, en 't
zwaard,
VREDEKONING toch op de aard!*

Kenmerken van wedergeboren kinderen

Eli zegt vóór wat Samuël tegen de Heere moet zeggen: 'Spreek HEERE, want uw knecht hoort'. Samuël is nog jong en onkundig. Het is daarom wijs wat Eli doet. Hij legt eenvoudig de woorden in de mond.

Zo deed ook de Schotse prediker ds. MacPhail. Op een avond moest hij in de hooglanden overnachten in een kleine herberg. Hij riep in de herberg de mensen samen om de dag te besluiten en vroeg of iedereen uiteindelijk aanwezig was. Het bleek dat alleen het kleine keukenmeisje er niet was. De herbergier vond het niet nodig dat het meisje bij de huisgodsdienstoefening aanwezig zou zijn. De predikant gebod haar te roepen.

Toen ze tevoorschijn kwam in haar vuile kleding vroeg MacPhail haar: 'Wie heeft je gemaakt?' Het meisje wist het antwoord niet. 'Weet je dat je een ziel hebt?' Ook dat wist het meisje niet. 'Bidt je wel eens?' Het meisje antwoordde dat ze niet begreep wat hij bedoelde.

Toen leerde de Schotse predikant haar een gebed. Hij zei dat ze telkens maar moest vragen: 'Heere, mag ik weten wie ik ben?' Als ze dat getrouw zou doen, beloofde MacPhail de volgende keer een hoofddoek voor haar mee te nemen. Het meisje deed het, maar werd een raadsel voor zichzelf. De Heere liet haar zien dat ze een zondares was.

Na enkele maanden kwam de predikant terug. Hij vroeg naar het meisje. De herbergier was ontstemd. 'Ze huilt veel en ligt veel op bed'. Gods dienaar zocht haar onmiddellijk op. Ze lag op haar strobend in een donkere ruimte onder een trap. Toen ze de predikant zag, vertelde ze dat ze nu wist dat ze

een zondares was. 'De Heere heeft geantwoord, maar nu weet ik dat ik een meisje ben dat voor God niet kan bestaan'.

MacPhail begreep dat de Heere haar had ontdekt aan haar zonden. Maar hij legde haar niet de handen op. Hij leerde haar een ander gebed: 'Heere mag ik weten Wie U bent?' Ze kreeg haar halsdoek en MacPhail vertrok. Jaren hoorde hij niets meer van het meisje. Toen hij ouder was geworden, werd aan de deur van de pastorie gebeld. Er stond een volwassen vrouw. Ze was het keukenmeisje van vroeger en mocht vertellen dat de Heere om Jezus wil' aan haar had willen denken.

Eli sprak vóór hoe Samuël moest spreken tegen de Heere. De Heere zegende het. Laat het een les zijn. Ook hierin wordt het waar: 'Niet door kracht, noch door geweld, maar door Mijn Geest zal het geschieden' (Zach. 4:6b). Dan staren we ons niet blind op mogelijke vruchten, maar dan zullen we door genade in uitzien en eenvoudigheid zaaien.

'Toen kwam de HEERE, en stelde Zich daar, en riep gelijk de andere malen: Samuël, Samuël! En Samuël zeide: Spreek, want Uw knecht hoort' (vers 10).

Samuël is gehoorzaam. Dat is een kenmerk van Godvrezende kinderen. De kleine jongen verzint geen argumenten tegen het onderwijs van Eli. Als het teer ligt bij een kind, zal het luisteren en het eenvoudige onderwijs opvolgen.

Maar de Heere heeft een vreselijke boodschap. Eli en zijn huis zullen door de Heere worden gestraft vanwege hun verschrikkelijke zonden. Een aangrijpende boodschap. Maar Samuël gaat er niet de straat mee op. Hij vertelt het pas aan Eli als hij er naar vraagt: 'Toen gaf hem Samuël te kennen al die woorden, en verborg ze voor hem niet. En hij zeide: Hij is de HEERE; Hij doe, wat goed is in Zijn ogen' (vers 18).

Samuël gaat er teer mee om. In het besef dat hij ook niet beter is. Maar dan vertelt hij ook eerlijk wat de Hee-

re heeft gezegd en ziet geen mensen aan. Dan gaat Gods eer toch boven mensengunst. Dat geeft de Heere ook vandaag nog in kinderharten waar Hij in werkt. Zij beseffen dat ze te maken hebben met een Woord en wet die waar zijn.

'Samuël nu werd groot; en de HEERE was met hem, en liet niet een van al Zijn woorden op de aarde vallen' (vers 19).

De Heere zet Zijn werk voort. Er is geen stilstand in het leven der genade. Als de Heere in kinderharten werkt, is er voortgang. Bij het ouder worden geeft de Heere meer en dieper onderwijs. Dat is iets waar wij oog voor moeten hebben. Ook bij een kind is opwas in de genade nodig. Er staat zo eenvoudig: 'En de HEERE was met hem'. Mensen zijn maar middelen. God werkt en vermeerdert de genade die Hij heeft geschonken.

Het heilig Kind Jezus

Als we nadenken over godvrezende kinderen in de Schrift, mogen we niet voorbijgaan aan het Kind dat volmaakt in de vreze des Heeren heeft gewandeld. In Zijn kinderjaren is Hij een voorbeeld geweest van het leven met de Heere. Nu weten we over de kinderjaren van de Heere Jezus niet veel. Wat we weten vinden we in Lukas 2: 'En het geschiedde, na drie dagen, dat zij Hem vonden in den tempel, zittende in het midden der leraren, hen horende, en hen ondervragende. En allen, die Hem hoorden, ontzetten zich over Zijn verstand en antwoorden' (vers 46 en 47).

De twaalf-jarige Jezus heeft laten zien hoe lief Hij het Woord van Zijn Vader had. Hij had een volmaakte kennis van de Schrift. Dat was een aspect van Zijn volmaakte godsvreze.

Kinderen waarin de Heere werkt, hebben ook eerbied voor het Woord van God. Dat is zichtbaar tijdens de kerkdienst of de bijbelvertelling. Ze voelen aan dat het in de Bijbel gaat over zaken die ernstig zijn. Zaken die van het grootste belang zijn op reis naar de eeuwigheid.

Wij moeten oog hebben voor kinderen die over een lange periode ernstig luisteren naar het Woord des Heeren. Een lange periode, omdat alle kinderen wel eens met ernst luisteren naar het Woord. Als het een blijvende zaak is, moeten we dat opmerken.

'Wist gij niet, dat ik moet zijn in de dingen Mijns Vaders?' (vers 49b).

Deze woorden hadden voor Christus een diepe betekenis. Hij had een goddelijke opdracht gekregen om Middelaar te zijn. We kunnen eruit afleiden dat Zijn gehele leven stond in het teken van het Koninkrijk Gods.

Bekeerde kinderen zullen enigmatische het kinderleven van de Heere Jezus afspiegelen. De liefde tot het Koninkrijk van God zal openbaar komen.

‘En Hij ging met hen af en kwam te Nazareth en was hun onderdanig’ (vers 51b). Christus was gehoorzaam. Hij kon dat op volmaakte wijze zijn. Godvrezende kinderen zijn en blijven mensen. Toch zullen zij in beginsel iets voelen van de noodzaak van het gehoorzamen. Het leven der genade komt ook bij kinderen in de vruchten openbaar.

In vers 52 lezen we: ‘En Jezus nam toe in wijsheid, en in grootte, en in genade bij God en de mensen’.

Deze woorden hebben te maken met de bekwaamaking van Christus tot het middelaarsambt. Er was een opwas ‘in wijsheid, en in grootte, en in genade’. Kinderen kennen ook een opwas in de genade, hoewel die groei van een geheel andere aard is dan de opwas van Christus.

Kinderbiografieën

In de loop van de 17^e en 18^e eeuw verschenen er in ons land kinderbiografieën. Vooral een uitgave van Jacobus Koelman trok de aandacht. In 1679 verscheen “De pligten der ouders in kinderen voor Godt op te voeden”.

Koelman voegde bij deze uitgave twintig bekeringsgeschiedenissen van kinderen. Ze waren bedoeld voor kinderen. Ze zouden zich moeten spiegelen aan deze voorbeelden, opdat ze ook de Heere zouden zoeken.

Naast het boek van Koelman verschenen er regelmatig losse uitgaven over bekeerde kinderen. Het gaat meestal over kinderen die jong de Heere mochten vrezen, maar ook jong gestorven zijn. De uitgaven van Koelman en Eversdijk genoten in de 17^e en 18^e eeuw grote bekendheid.

Ook in de 19^e en 20^e eeuw verschenen levensbeschrijvingen van kinderen die de Heere mochten vrezen. Bij uitgeverij Den Hertog werd in de 20^e eeuw een biografie uit de 18^e eeuw opnieuw uitgegeven onder de titel “Merkwaardige bekeringsgeschiedenis van drie joodsche kinderen, zijnde alle drie zusters van 8, 10 en 12 jaren”. Niet zo lang geleden verscheen het boekje “De bedelaar stierf, over het leven en sterven van Rens Vogelaar” (1968-1980).

Bij het lezen van kinderbiografieën valt het op dat bepaalde elementen telkens terugkomen. De heilsorde van de catechismus wordt ook bij kinderbiografieën gevonden. De drieslag ellende-verlossing-dankbaarheid blijft een wezenlijk element te zijn.

In de biografie van Cornelia Laan (1733-1741) lezen we het volgende: ‘Zij had reeds voor haar derde jaar besef van bekering en van de boosheid van haar hart, daartoe aanleiding krijgende uit de acht eerste vragen en antwoorden van de Heidelbergschen Katechismus, die men haar van buiten had doen leren. (...) Zij was zeer gehoorzaam aan haar ouders en vatbaar voor overreding. Zij liet iets na, wanneer men zeide dat het zonde was’.

Cornelia begreep dat ze een zondares was. Ze bad dan ook gedurig om bekering.

Van genoemde Rens Vogelaar is bekend dat hij wist wat het betekende een zondaar te zijn: ‘In het ziekenhuis kreeg hij bloed. ‘Dat heb je nodig’, zei zijn vader. ‘Maar ik heb ander bloed nodig’, zei Rens uit de grond van zijn hart. Hij wist dat hij Christus’ bloed nodig had voor zijn ziel. (...) In die paar woorden klonk zijn zielenood door. Het was te merken dat het de praktijk van zijn leven was: de overtuiging van zonden, de honger en

dorst naar het bloed en de gerechtigheid van Christus’.

We vinden in de biografieën ook een uitzien naar de verlossing die in Christus Jezus is. Soms openbaart de Heere op duidelijke wijze iets van die verlossing. Soms na jaren van strijd en bekommering.

Van Sara Koolbrant lezen we dat zij in haar kindertijd weinig licht had: ‘...was in haar leven altijd zeer zigtende en nedrig omtrent zigzelve, des Heeren genade altijd in anderen zeer hoogachtende, en haar eigen staat zeer verdacht houdende, met een hartelijken wensch om maar de minste genade opregtelijk in haar te zien’. De Heere openbaarde haar ook de verlossing in Christus. Toen was ze echter geen kind meer.

Ook van kinderen weten we hoe ze zicht mochten krijgen op het verlossingswerk van Christus. De in 1600 overleden Abigaël Gerbrants is er een voorbeeld van. Ze sprak er rijk van op haar sterfbed: ‘Als ik haar vraagde: o mijn dochter Abigaël, hoe is het al, zijt gij vast op reis? Waarop zij antwoordde: ja mijn vader, mijn Bruidegom Christus Jezus komt, Hij staat voor de deur, Hij klopt en wil ingelaten zijn’.

(wordt vervolgd)

Lisse,

ds. C. Neele

COMMENTAAR

Nationale Synode

Veel is al geschreven over de zogenaamde Nationale Synode, die inmiddels op 11 en 12 december jl. in Dordrecht is gehouden. Eerder is in De Saambinder de brief opgenomen die door de Generale Synode is gestuurd naar de Stuurgroep om mee te delen dat en waarom de Gereformeerde Gemeenten niet aan deze synode deelnemen. Daar willen we het deze keer ook niet over hebben. De bijeenkomst is gehouden. We geven slechts een indruk van wat daarover te lezen viel.

Waarheid

Als we in dit verband nog eens nale-

zen wat Balthazar Lydius, predikant te Dordrecht, bij de opening van de Synode van Dordrecht op 13 november 1618 gebeden heeft, dan treft ons de ernstige en ootmoedige toon daarin. Ik citeer daaruit: ‘Tot dit einde hebben zij (de regenten van het vaderland, WS) deze Nationale Synode bijeengeroepen, opdat over de verwekte twisten de mond des Heeren gevraagd zou worden en Uwe wet een licht zou wezen, al de nevelen der dwalingen verdrijvende’. Het was de Synode van Dordrecht er om te doen dat de dwalingen zouden worden verdreven. ‘Maak o God, dat wij niemand door de Schrifturen bedriegen, noch in de-

zelve dwalen mogen; maar dat wij de waarheid in dezelve zoekende, mogen vinden, en gevonden hebbende, met standvastig geloof verdedigen', zo bad Lydius.

Twee kernwoorden moeten volgens burgemeester Brok van Dordrecht de synodedagen in 2010 stempelen: verbinding en verbondenheid. Een op zichzelf lofwaardig streven. Maar het ging de synode van 1618/1619 eerst om de waarheid. De afgevaardigden naar die synode waren er zich van bewust dat zij die waarheid niet in bezit hadden, maar ze moesten zoeken in de Schrift, opdat ze daar de waarheid vinden mochten en als ze die gevonden hadden, die met standvastig geloof zouden verdedigen. Verbinding en verbondenheid kan er alleen zijn als er een gemeenschappelijke basis is.

De kerkelijke verdeeldheid in Nederland is betreurenswaardig. Het zou ons diep moeten verootmoedigen. Dat is de ene kant. Aan de andere kant kunnen we er niet omheen dat ook de waarheid daarbij in het geding is. In de Afscheiding van 1834 ging het om de zuiverheid van de leer. Als dat niet voorop staat is alle streven naar verbinding en verbondenheid tevergeefs. Christus Zelf heeft gezegd: 'Hiertoe ben Ik geboren en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen, opdat Ik aan de waarheid getuigenis geven zou' (Joh. 18:37).

Schuld

De gebrokenheid van de kerk is schuld. Werd dat maar meer gevoeld en doorleefd. We kunnen het belijden, maar dat is niet genoeg. Ik ben er niet bij geweest, dus moet ik voorzichtig zijn, maar als de deelnemers aan de synode worden opgeroepen om in de geloofsgesprekken in hun taalgebruik hun ik-verhaal te vertellen: hoe zij Jezus hebben leren kennen en de aanwezigen zich in de koude kerk van Dordrecht eerst warm hebben gezongen met "Samen in de naam van Jezus", dan proef ik daar weinig verootmoediging in.

In het aan Minister Donner aangeboden Signaal aan de Nederlandse Samenleving wordt gesproken over schuld aan de kerkelijke verdeeldheid. Er staan meer goede dingen in dit Signaal. Veel van wat is verwoord heeft betrekking op de plaats van de christen in de samenleving van vandaag. Een oproep om weer te keren tot Gods heilzame geboden mis ik helaas. De boodschap in het Signaal is vaag, zoals het ook is in het Credo. Waarom niet aangesloten bij de apostolische geloofsbelijdenis? Het gaat toch om de

waarheid? Ook zij die zich niet gereformeerd noemen, kunnen zich kennelijk in dit Credo herkennen. Ook het Signaal ademt de geest van een voor ieder aanvaardbaar compromis.

Ik geef geen oordeel over hen die het initiatief namen tot deze Nationale Synode. Maar alle goede bedoelingen ten spijt, hier wordt mijns inziens een verbondenheid en verbinding nagestreefd, die alleen maar gestalte zal kunnen krijgen in het gemeenschappelijk aanvaarden van een verwaterde boodschap.

Happy day?

Zouden de mannen die in 1618 beleiden hebben dat het de meeste victorie is te triumpferen over een afgelegde dwaling, zich vandaag thuis gevoeld hebben in Dordrecht waar het in geelgroene gewaden geklede Gospel Choir heupwiegend zingt "This little light is mine"? Ik kan me dat niet voorstellen. De stadsorganist van Dordrecht heeft vanwege het gehalte van de gekozen liederen geweigerd tijdens de openings- en slotbijeenkomst te spelen. Het was dan wel een kerkmuzikaal argument dat hij daarvoor gebruikte, maar ik denk dat er nog wel vele andere redenen zijn om bedenkingen te hebben bij de liedkeuze. Is er wel aanleiding om te zingen "Happy day" (gelukkige dag)? Natuurlijk leven we in een andere tijd. Wie zal het ontkennen? We zingen anders dan in 1618. We kleden ons anders. Helaas is Nederland nog sneller dan de omliggende landen geseculariseerd.

De ogen van geheel Nederland zijn niet gericht op het gebeuren in Dordrecht. Wel werd er in het nieuws aandacht aan besteed. Zo werd opgemerkt dat de Remonstranten het hebben laten afweten. Het feit dat in 1618/1619 verschillende Remonstrantse predikers de kerk uit zijn gezet, wordt door hen nog steeds gevoeld als 'een stomp in de maag'. Ook andere vrijzinnigen hebben besloten niet deel te nemen aan de synode.

Ter rechterzijde waren er behalve de Gereformeerde Gemeenten, ook andere kerkverbanden die niet mee wilden doen. Zij vonden dat dit niet de weg was om in kerkelijk Nederland een getuigenis te geven richting het Nederlandse volk. Ons volk moet worden opgeroepen terug te keren tot de Heere en Zijn inzettingen. Het moet worden voorgehouden dat de zonde een schandvlek is van de natieën. Ook dat er behoud is in Christus Jezus voor de grootste van de zondaren in de weg van bekering en geloof. Dat is de bood-

schap die door de apostelen in een verloren mensenwereld is gebracht. Dat is de boodschap die vandaag moet worden gebracht.

Het is geen happy day als we zien op de ontkerkelijking van Nederland. Het is geen happy day als we letten op de ontwikkelingen in onze samenleving. Eerder een dag om bedroefd te zijn. Om te wenen. Wijlen ds. A. Vergunst schreef over de kerkelijke verdeeldheid onder de titel "Quis non fleret?" (Wie zou niet wenen?) Niet alleen over de kerkelijke verdeeldheid, maar ook over het verval van de kerk in Nederland.

Moed

Is er dan niets positiefs te melden? Het slotlied bij de openingsbijeenkomst is waar: "God houdt Zijn kerk in leven, hoe ook bespot, verdrukt door dwalingen omgeven, verscheurd uiteengerukt." Gelukkig wel. God houdt Zijn Kerk in stand dwars door alles heen. De Koning van de Kerk zal nooit zonder onderdanen zijn. Dat geeft ons moed. Dwars door de verdeeldheid heen vergadert de Heere Zijn uitverkorenen. Het 'opdat zij allen één zijn', wordt eenmaal volkomen vervuld.

De Heere mocht ons iets geven van de gestalte van ds. Lydius. Ik haal nog maar een gedeelte uit zijn gebed aan: 'Laat ons niet staan naar ijdele roem, elkander tergende, elkander benijdende, maar zorgvuldig de enigheid des geestes door de band des vredes bewaren. Maak, dat wij altijd bedenken, dat een zodanige strijd velen (bedoeld zal zijn: voor velen, WS) beter is, die ons met God verenigt, dan die vrede, die ons van God scheidt; en dat het twee vriendinnen en tweelingzusters zijn, de waarheid en de vrede; dat de vrede tot ons niet zal komen, indien wij de waarheid, haar zuster, niet liefhebben'.

We kunnen over de Nationale Synode van Dordrecht anno 2010 meewarig doen en er schouderophalend aan voorbij gaan, maar het heeft ons wel wat te zeggen. Ook al doen we niet mee aan het gebeuren rond een Credo, dat niet in lijn is met de Heilige Schrift, maar een forse reductie en verminking van de apostolische geloofsbelijdenis. Met een variatie op Lydius, zeggen we: de eenheid zal tot ons niet komen, indien wij de waarheid, haar zuster, niet liefhebben. Ik weet niet hoe kerkelijke eenheid dan wel gestalte moet krijgen. God weet het en Hij mocht de wegen daartoe willen banen.

Capelle aan den IJssel, ds. W. Silfhout

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

BEROEPEN

Te Aalst: ds. G.J. van Aalst te Klaaswaal;
Te Berkenwoude: ds. D.W. Tuinier
te Aagtekerke;
Te Boskoop:
ds. A. Schreuder te Rijssen-Zuid;
Te Ede, Kampen en Rotterdam-Alexanderpolder:
ds. M. Joosse te Hendrik Ido Ambacht;
Te Hamilton (Canada) en Markham (Canada): ds. E. Hakvoort te 's-Gravenpolder;
Te Krabbendijke:
ds. G. Beens te Kootwijkerbroek;
Te Meeuwen i.c.m. Sprang-Capelle:
ds. C. Vogelaar te Zwolle;
Te Middelburg-Centrum (voor de zendingsgemeente El Amparo te Ecuador):
ds. G. Clements te Gouda;
Te Woerden:
ds. A.T. Vergunst te Carterton (N-Z).

BEDANKT

Voor Barneveld-Centrum:
ds. A. Schot te Nunspeet;
Voor Bodegraven en Terneuzen:
ds. A.T. Vergunst te Carterton (N-Z);
Voor Doetinchem:
ds. M. Joosse te Hendrik Ido Ambacht;
Voor Emmeloord:
ds. W. Visscher te Amersfoort;
Voor St. Annaland:
ds. C. Vogelaar te Zwolle;
Voor Westkapelle:
ds. D. de Wit te Rijssen-West.

■ VERGADERING CLASSIS ROTTERDAM

De classis Rotterdam hoopt op **vrijdag 7 januari** te vergaderen in de Boezemsingelkerk te Rotterdam. Aanvang: 19.30 uur.

■ HBO-OPLEIDING VAN DE CGO

Op 13 december ontvingen de volgende studenten een diploma aan de hbo-opleiding van de CGO:

Voor de opleiding tot godsdienstleraar slaagden:

- dhr. P. Hakvoort (Genemuiden)
- mw. E.B. Segers (Bodegraven)

Voor de opleiding tot kerkelijk pastoraal werker slaagden:

- dhr. A. van den Born
- (Hardinxveld-Giesendam)
- mw. M. Hoekman-Murre
- ('s-Gravenpolder)
- dhr. R.J. Paauwe (Sliedrecht)
- dhr. L.G. Potappel (Ridderkerk)
- dhr. F. van Seters (Sommelsdijk)
- dhr. P. Vogelaar (Ochten)

Voor de Algemene variant (AV) slaagden:

- dhr. J. Hoeve (Ermelo)
- dhr. N. Stam (Ede).

■ KERSTUITVOERING TE RIJSSSEN

Kerstuitvoering op **vrijdag 24 december**, aanvang: 19.00 uur, in de Zuiderkerk te Rijssen, m.m.v. gemengd koor Cantica en jeugdkoor Sjaloorn, organist Gerard Harbers. Algehele leiding ds. A. Schreuder.

AANKONDIGING

Thema: 'Syndroom van Turner en NLD'
Nelleke van der Wal zal vanuit haar ervaring als ambulante begeleidster ingaan op NLD (een neurologische beperking) bij mensen met syndroom van Turner. Naast de inleiding is er veel ruimte voor onderling contact, het stellen van vragen en het uitwisselen van ervaringen.

Datum: zaterdag 5 februari 2011

Tijd: 10.00 uur (koffie 9.45 uur) - 12.30 uur (aansluitend eventueel broodmaaltijd)

Locatie: Bethlehemkerk van de Geref. Gemeente te Woerden, Oudelandseweg 50.

Kosten: leden van Helpende Handen en Op weg met de ander: gratis
niet-leden: € 12,50 p.p. (incl. broodmaaltijd; zonder maaltijd: € 7,50)

Meer informatie:

www.helpendehanden.nl

Aanmelden:

turnersyndroom@helpendehanden.nl of
0118-50 20 97 (mw. C. Wondergem)

■ LANDELIJKE CONTACTDAG KINDER- EN TIENER-EVANGELISATIE

Het thema is: *Hoe houd je de groep in de hand?*

We willen met elkaar nadenken over probleemjongeren op de club, ordeproblemen in de groep en de omgang met kinderen met uiteenlopende gedragsproblemen. Mevrouw A. van de Breevaart wil

BERICHTEN

DE SAAMBINDER OP CD-ROM

De 88^e jaargang van De Saambinder is inmiddels beschikbaar via de cd-rom. Van elk nummer is een pdf-bestand gemaakt. De wekelijkse pdf-bestanden zijn bij elkaar op een cd-rom geplaatst. De huidige cd-rom bevat alle nummers van de 88^e jaargang (1 oktober 2009-30 september 2010).

Met behulp van de cd-rom kunnen artikelen en trefwoorden snel worden opgezocht. Er zijn van alle artikelen bladwijzers gemaakt, zodat het zoeken vergemakkelijkt wordt.

Het zoekprogramma van Adobe-Reader kan bij het zoeken worden gebruikt. Via het zoekvenster kan op elk willekeurig woord en iedere naam of titel worden gezocht in de 52 nummers. De cd-rom is te gebruiken op zowel een Windows- als een Maccomputer.

De cd-rom is tot stand gekomen in samenwerking met de Stichting Reformatica. Via de webshop van deze stichting <http://www.reformatica.nl/shop/> is de cd-rom te verkrijgen.

Wanneer u begunstiger bent van de Stichting Reformatica (www.reformatica.nl) ontvangt u korting op de cd-rom. De prijs van de cd-rom is voor begunstigers € 25,- en voor niet-begunstigers € 40,-.

Van elke verkochte cd-rom van De Saambinder wordt door de Stichting Reformatica een gedeelte van dit bedrag afgedragen aan het deputaatschap van De Saambinder ten behoeve van de Emerituskas.

Namens het Deputaatschap ter behartiging v.d. belangen van De Saambinder,
B. Agteresch, secretaris

met ons dit onderwerp behandelen. In een apart programma-onderdeel zal speciaal aandacht zijn voor tienerevan-geliasatie.

De aanvang is om 9.30 uur. Vanaf 9.15 uur staat de koffie/thee klaar. We hopen na het programma gezamenlijk te lunchen. Neemt u zelf uw lunchpakket mee? Er is voor iedereen een kop soep, ook voor koffie en thee wordt gezorgd. Om 12.45 uur willen we de bijeenkomst afsluiten.

We hopen u te ontmoeten op **zaterdag 5 februari 2011** in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2-b, 2801 SB Gouda.

Op-gave en info bij de secretaresse van de Landelijke Werkgroep Kinderevan-geliasatie, IIsabé van der Heiden, e-mail: lwk-gergem@kliksafe.nl, telnr: 0346-212320.

■ CONGRES "VREEMDELING EN BURGER"

De gereformeerde gezindte ervaart dat door het maatschappelijke modernise-

ringsproces de druk op orthodoxe christenen toeneemt.

Tijdens dit congres wordt nagedacht over de nodige toerusting en vorming binnen het gezin, het onderwijs en de kerk om onze jongeren toe te rusten om als christenen te functioneren in een seculiere samenleving.

Op deze dag hopen Minister Mr. J.P.H. Donner en Dr. H. van den Belt te spreken.

Kerkenraden en belangstellenden vanuit de kerkelijke gemeenten zijn deze dag hartelijk welkom.

Het congres is een gezamenlijk initiatief van Driestar Educatief, Ref. Dagblad, RMU, SGP, VBSO en VGS en wordt gehouden op vrijdag 28 januari 2011 van 10.00-16.00 uur in Hotel Vianen te Vianen. Aanmelden kan via de VGS, tel: 0180-442657 of per mail: c.a.dewit@vgs.nl

Namens de congresorganisatie,
P.W. Moens

uur ds. W. Harinck; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwdorp 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.30 uur (H.D.) ds. Baan; Nieuwerkerk Aa 16.00 uur stud. Huijser; Nieuwerkerk Zld 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Nisse 14.30 uur ds. Meeuse; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Oostburg 15.00 uur ds. Tuinier; Oostkappelle 15.00 uur ds. De Heer; Opheusden 19.00 uur ds. Schot; Oude Tonge 18.00 uur ds. Gunst; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. J. Karels; Poederoyen 14.30 uur ds. Karens; Poortugaal 15.30 uur ds. Terlouw; Rheden 16.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur (herdenking 100-jarig bestaan) ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Schreuder en 14.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.00 uur ds. Golverdingen; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Centrum 9.30 uur ds. Moerkerken en 14.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Pater; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Bakker en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 uur ds. Verschuure en 18.30 uur (H.D.) ds. F. Mulder; Scheveningen 16.30 uur ds. Paul; Sint Philipsland 14.30 uur ds. Maljaars; Sliedrecht (Middel-diepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels en 19.00 uur ds. L. Blok; Soest 16.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 10.00 en 16.00 uur stud. Visser; Stad aan 't Haringvliet 10.00 uur ds. Gunst; Terneuzen 18.00 uur ds. C. Harinck; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. Boeder; Tholen 14.30 uur ds. Bakker; Tricht-Gelder-malsen 10.00 en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 en 16.30 uur ds. De Waard; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Vlaardingen 19.00 uur ds. P. Mulder; Vlis-singen 9.30 en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 uur ds. F. Mulder en 18.30 uur ds. Verschuure; Wer-kendam 10.00 en 18.00 uur ds. Karens; Westkappelle 9.30 en 14.00 uur stud. Baai-jens en 18.30 uur ds. Moens; Westzaan 10.00 uur ds. Driessen; Woerden 10.00 en 18.30 uur stud. Huijser; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Visscher; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 9.30 uur ds. Van Gelder en 19.00 uur ds. Joosse; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ **DONDERDAG 30 DECEMBER 2010 OUDEJAARSDIENSTEN**
Eindhoven 19.30 uur ds. Van der Net;

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 26 DECEMBER 2010 TWEDE KERSTDAG

Aagtekerke 9.30 uur ds. Tuinier en 14.30 uur leesdienst en 19.00 uur stud. Baaijens; Aalburg 16.00 uur ds. Van Gelder; Alblas-serdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Van Eckveld; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur ds. Kleppe; Barendrecht 10.00 uur ds. Terlouw en 16.30 uur ds. Van Aalst; Barne-veld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. Bredeweg; Beekbergen 15.00 uur ds. De Wit; Bent-huizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 14.30 uur ds. Van der Net; Bodegraven 16.30 uur ds. Dries-sen; Boskoop 15.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Breda 14.30 uur ds. Brugge; Ca-pelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Boog-aard; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 15.30 uur ds. W. Harinck; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. Maljaars; Doetinchem 15.00 uur ds. Schreuder; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. Brugge; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maan-derweg 33) 12.30 uur H.D. ds. Verschuure; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. Van Manen; Emmeloord 18.15 uur ds. Kattenberg; En-khuizen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Ermelo 9.30 en 16.00 uur ds. Verweij; Ge-

nemuiden 9.30 en 15.30 uur ds. Hogchem; Goes 9.30 en 18.00 uur ds. Meeuse en 14.00 uur leesdienst; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 18.00 uur ds. Van Rijswijk; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Tanis en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. Van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Joos-se; Hoogvliet 18.00 uur stud. Visser; Hou-ten 11.00 en 17.00 uur ds. Van der Net; Kamperland 18.30 uur ds. Tuinier; Kapelle-Biezelingse 9.30 en 18.00 uur ds. Baan en 14.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabben-dijke 9.30 uur ds. Golverdingen; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30 en 18.00 uur ds. Hoog-erland en 14.00 uur leesdienst; Leerdam 10.00 en 15.30 uur ds. Schot; Leiderdorp 10.00 uur ds. Paul; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. Neele; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. De Heer en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper; Mijdrecht 15.30 uur ds. Labee; Moerkappelle 9.30 (doventolk) en 18.30

Haamstede 19.00 uur ds. Tuinier; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. Terlouw; Mijdrecht 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Oostburg 19.30 uur ds. Hakvoort; Puttershoek 19.30 uur ds. Pater; Terneuzen 19.30 uur ds. Tanis.

■ VRIJDAG 31 DECEMBER 2010 OUDEJAARSDIENSTEN

Aagtekerke 19.30 uur ds. Tuinier; Aalst 16.00 uur ds. Van der Net; Alblasserdam 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher; Andijk, zie Enkhuizen; Apeldoorn 19.30 uur ds. Kleppe; Arnhem 16.30 uur stud. Huijser; Barendrecht 19.30 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 19.30 uur stud. Baaijens; Barneveld-Zuid 19.30 uur ds. Bredeweg; Benthuizen 19.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Bodegraven 16.30 uur ds. W. Harinck; Borssele 14.30 uur ds. Van Krimpen; Boskoop 19.30 uur ds. Driessen; Brakel 16.30 uur ds. W.J. Karels; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Dirksland 19.00 uur ds. Schipper; Doetinchem 16.30 uur stud. Baaijens; Dordrecht 19.45 uur ds. Brugge; Drachten 19.30 uur ds. Van Belzen; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 16.00 uur ds. Verschuure; Elspeet 19.00 uur ds. Van Manen; Enkhuizen 19.30 uur ds. Heijkamp (met Andijk in Ontmoetingskerk); Enter 14.30 uur ds. De Wit; Ermelo 16.00 uur ds. F. Mulder; Genemuiden 19.30 uur ds. Hogchem; Gouda 19.30 uur ds. Clements; Goudswaard 17.00 uur ds. Vermeij; 's-Gravenhage 16.30 uur ds. Clements; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. Hakvoort; 's-Gravenzande 19.30 uur ds. Van Rijswijk; Groningen 15.00 uur ds. Kattenberg; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 19.30 uur ds. Joosse; Hilversum 19.00 uur ds. Verweij; Hoogvliet 17.00 uur ds. Terlouw; Houten 19.00 uur ds. Van der Net; Kampen 17.00 uur ds. Hogchem; Kamperland 16.30 uur ds. Moens; Katwijk aan Zee 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Kootwijkerbroek 19.30 uur ds. Beens; Kortgene 19.00 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 17.00 uur ds. De Heer; Krimpen a/d IJssel 19.45 uur ds. P. Mulder; Kruijningen 19.00 uur ds. Hoogerland; Leerdam 17.00 uur ds. Mondria; Leiderdorp 19.30 uur ds. Boogaard; Lelystad 19.30 uur ds. Kattenberg; Lisse 19.00 uur ds. Neele; Marknesse 14.30 uur ds. Schot; Meliskerke 19.30 uur ds. Moens; Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. Tanis; Middelharnis 19.00 uur ds. Maljaars; Moerkapelle 19.00 uur ds. W. Harinck (doventolk); Naaldwijk 17.00 uur ds. P. Mulder; Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 16.00 uur ds. Meeuse; Nieuwe Tonge 19.00 uur ds. P.

Blok; Nieuwer ter Aa 16.00 uur ds. Verweij; Nieuwerkerk Zld 19.00 uur ds. Gunst; Nijkerk 16.30 uur ds. Beens; Nisse 16.00 uur ds. Hakvoort; Nunspeet 19.00 uur ds. Schot; Ooltgensplaat 16.30 uur ds. Maljaars; Oostkapelle 17.00 uur ds. Tuinier; Oudemirdum 19.30 uur ds. J. Karels; Poederoyen 17.00 uur ds. Labee; Poortugaal 16.30 uur ds. Pater; Rhenen 16.00 uur ds. Van Boven; Ridderkerk 19.00 uur ds. De Leeuw; Ridderkerk-Slikkerveer 19.00 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 17.00 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 17.00 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 17.00 uur ds. Schreuder; Rotterdam-Centrum 17.00 uur stud. Visser; Rotterdam-IJsselmonde 16.30 uur ds. De Leeuw; Rotterdam-Zuidwijk 17.00 uur ds. Van Rijswijk; Scherpenisse 19.00 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 19.00 uur ds. Verschuure; Sint Philipsland 15.30 uur ds. Bakker; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 16.30 uur ds. Brugge; Soest 16.00 uur ds. Visscher; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 19.30 uur ds. Labee; Uddel 19.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur (dankdag) ds. Van Belzen; Utrecht 19.00 uur ds. De Waard; Veen 19.30 uur ds. Melis; Veenendaal 19.30 uur ds. Van Gelder; Vlaardingen 17.00 uur ds. Joosse; Vlissingen 19.30 uur ds. Vreugdenhil; Waarde 19.00 uur ds. Golverdingen; Waardenburg 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 19.30 uur ds. Karens; Wierden 19.15 uur ds. Schreuder; Woerden 19.00 uur ds. Paul; Yerseke 18.00 uur ds. Van Krimpen; Zeist 19.00 uur ds. Van Eckeveld; Zoetermeer 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwolle 19.30 uur ds. Vogelaar.

■ ZATERDAG 1 JANUARI 2011 NIEUWJAARSDIENSTEN

Aagtekerke 9.30 uur ds. Tuinier; Alblasserdam 10.00 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 10.00 uur ds. Visscher; Andijk, zie Enkhuizen; Apeldoorn 10.00 uur ds. Kleppe; Barendrecht 10.00 uur ds. Terlouw; Barneveld-Centrum 11.00 uur ds. Bredeweg; Barneveld-Zuid 9.00 uur ds. Bredeweg; Boskoop 9.30 uur ds. Driessen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. Van Boven; Deventer 10.00 uur stud. Baaijens; Dirksland 10.00 uur ds. Schipper; Dordrecht 10.00 uur ds. Brugge; Ede (Noorderkerk, Amsterdamseweg 9) 10.00 uur leesdienst; Elspeet 10.00 uur ds. Van Manen; Enkhuizen 10.00 uur ds. Heijkamp (met Andijk in Ontmoetingskerk); Genemuiden 9.30 uur ds. Hogchem; Gouda 10.00 uur ds. Clements; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. Hakvoort; 's-Gravenzande 10.00 uur ds. Van Rijswijk; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels; Houten 10.00 uur

ds. Van der Net; Kootwijkerbroek 10.00 uur ds. Beens; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. P. Mulder; Leiderdorp 10.00 uur ds. Boogaard; Lisse 10.00 uur ds. Neele; Middelburg-Centrum 9.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. Tanis; Middelharnis 9.30 uur ds. Maljaars; Moerkapelle 9.30 uur ds. W. Harinck (doventolk); Nieuw Beijerland 10.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 11.00 uur ds. Meeuse; Nieuwerkerk Zld 9.30 uur ds. Gunst; Nijkerk 9.30 uur ds. Verweij; Nunspeet 9.30 uur ds. Schot; Oudemirdum 9.30 uur ds. J. Karels; Rhenen 11.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 10.00 uur ds. De Leeuw; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30 uur ds. Schreuder; Scherpenisse 9.30 uur ds. Bakker; Scherpenzeel 10.00 uur ds. Verschuure; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.00 uur ds. W.J. Karels; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. Boeder; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur ds. Labee; Urk 10.00 uur ds. Van Belzen; Utrecht 10.00 uur ds. De Waard (bev. ambtsdr.); Veen 9.30 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 uur ds. Van Gelder; Vlissingen 10.00 uur ds. Vreugdenhil; Waardenburg 10.00 uur ds. Mondria; Wageningen 9.00 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 uur ds. Karens; Yerseke 9.30 uur ds. Van Krimpen; Zeist 10.00 uur ds. Van Eckeveld; Zwiindrecht 9.30 uur stud. Visser; Zwolle 9.30 uur ds. Vogelaar.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN TWEDE KERSTDAG

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merksem (Oude Barelle 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN OUDEJAARSDAG

Amsterdam (Looiersgracht 70) 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

■ EVANGELISATIESAMENKOMSTEN NIEUWJAARSDAG

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 uur ev. J. Krijgsman; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 uur ev. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

ADVERTENTIES

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26
3905 JR Veendam

tel. 0318-526641
www.wegenaar.nl

Met dank voor alle goede wensen, door ons ontvangen, wensen wij wederkerig onze familie, vrienden en bekenden van harte de zegen des Heeren voor de a.s Kerstdagen en het nieuwe jaar toe.

Moerkapelle, ds en mevr. Paul-Bos.

Wij wensen familie, vrienden en bekenden gezegende kerstdagen en Gods onmisbare zegen toe voor het nieuwe jaar.

J. Honkoop
J. Honkoop-Dijkhuizen
Jan Willem Frisohof 53
2517 LA 's-Gravenhage

Te Huur in Gouda
voor 1 of 2 studentes PABO
of werkend meisje
mooie kamer per april 2011
010-4424848

Wij wensen familie, vrienden, (em.) predikanten en studenten, gezegende kerstdagen en Gods zegen voor 2011.

Oosterland, Fam. L. de Bruine-Otte

Wij willen alle broeders predikanten, studenten, vrienden en bekenden hartelijk danken voor de vele goede wensen en u wederkerig Gods on-misbare zegen toewensen voor de kerstdagen en voor het jaar 2011.

Ds. en mevr. Vermeij

Te huur omg. **Beekbergen** (Lieren) tot 6 pers.zomerhuis v.a.g.v. tel. 055-5062744

Uddel. Te huur:
vakantiewoning voor 2 personen.
Voor info: 06-11841606

Te huur in **Speuld** op de Veluwe 2-10 pers. **vakantiewoning** v.a.g.v. Voor meer info 0577-407319 of www.veluws-vakantiehuis.nl

Gezin (6 personen), werkzaam in Malawi, **zoekt gemeubileerd verblijf** in Z-Holland of Utrecht voor verlofperiode van DV 06-08-2011 t/m 31-08-2011. Heeft u iets beschikbaar? 0182-375799 of arjan@hoeflake.com

B. Janssen Begrafenisverzorging 0113 - 34 03 07

Wij verzorgen begravenissen in geheel Zuid- en Noord-Beveland

Wilsbeschikking kunt u bij ons aanvragen
"Zo wil ik het als mijn sterven daar is"

Havikskruid 10, 4421 MN Kapelle,
Mobiel 06 33 23 73 20
www.begrafenisverzorging-janssen.nl

Geen crematies

Mogen we even bij u binnenkomen?

6 evangelisatieposten:

- > Samenkomsten
- > Kinderclubs
- > Jongerenwerk
- > Bijbelcursus
- > Spreekuur
- > Bijbels
- > Foldermateriaal
- > Vrijwilligers
- > Onderhoud
- > Enz.

Aanbellen gaat niet. Daarvoor woont onze achterban té verspreid door het land. Mag het even zo? We willen u vragen of u, na uw uitgaven in deze maand, nog iets over heeft voor het landelijke evangelisatiewerk. Om ook in 2011 mensen met Gods Woord te bereiken die in de duisternis leven. Wat heeft u deze maand daarvoor over?

Houdt u deze maand nog iets over?

JA, ik heb hier iets voor over en steun het evangelisatiewerk met:

Naam: dhr./mevr. 10 euro
 15 euro
 Adres: 25 euro
 50 euro
 PC: 100 euro
 Plaats: euro
 Bank-/Girorekening:

Handtekening:

Ik ga akkoord met de voorwaarde dat het aangekruiste bedrag eenmalig van mijn rekening wordt afgeschreven. Ik behoud het recht om het afgeschreven bedrag binnen 30 dagen terug te vorderen via de bank.

Knip de advertentie uit en stuur deze in een gesloten envelop zonder postzegel naar: Deputaatschap Evangelisatie, Antw.nummer 2499, 3440 WB Woerden.
 Direct overmaken kan ook op rekeningnr. **3624.26.457** o.v.v. eindejaarsgift 2010. Hartelijk dank!

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

**BOEDER
HERENMODE**

- businesskostuums
- ambtskleding
- trouwkostuums
- gelegenheidskleding
- rouwkleding

Plein 1940 173 | Scherpenzeel
Telefoon (033) 277 01 72
www.boederherenmode.nl

Een presentatie over evangelisatie.
In kerk en op school

- Geestelijke nood in Nederland
- Bijbelse opdracht van evangelisatie
- Evangelisatie op de posten
- Evangelisatie vanuit de gemeenten
- Praktijkvoorbeelden
- Vragenbeantwoording

Voor kerkenraden, verenigingen, commissies of scholen komt onze voorlichter 's avonds of overdag graag langs om een mooie presentatie te laten zien over het evangelisatiewerk in ons land. Informatief, bezinnend en praktisch!

Voor verenigingen: dhr. C.W. van Haften: 0341-253588.
Voor scholen (lesbrief mogelijk): dhr. K. Bel: 06-41938146.

DEPUTAATSCHAP EVANGELISATIE
GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Stichting ZORGVERLENING
van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland

Bewust Binnen Bereik

Stichting Zorgverlening biedt huisvesting, verzorging en verpleging aan cliënten met een zorgvraag. Zij beheert de zorgcentra Rehoboth in Goes, Eben-Haëzer in Middelburg, Kleinschalig wonen Hebron in Nieuwerkerk en 120 seniorenwoningen in de provincie Zeeland. Ook biedt zij extramurale zorg in de regio's Walcheren en de Bevelanden. De grondslag van de Stichting is de Bijbel en de Drie Formulieren van Enigheid.

Stichting Zorgverlening kent een Raad van Toezicht, bestaande uit 7 leden. Wegens periodieke aftreding ontstaat een vacature in de Raad van Toezicht. Daarom komen wij graag in contact met sollicitanten voor de functie van

Lid voor de Raad van Toezicht

Functie-inhoud
De Raad van Toezicht houdt integraal toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de organisatie. Onderling is een taakverdeling in aandachtsgebieden aangebracht. De Raad van Toezicht vergadert ongeveer zes keer per jaar. Er is een passende vergoedingsregeling.

Wat verwachten wij van u?

- U onderschrijft van harte de grondslag van Stichting Zorgverlening, zoals verwoord in de statuten en identiteitsstatuut.
- U bent belijdend en actief meelevend lid van de Gereformeerde Gemeente.
- U bent integer, besluitvaardig en collegiaal.
- U beschikt over bestuurlijke c.q. toezichthoudende kwaliteiten of ervaring en u bent maatschappelijk betrokken.
- Specifieke kennis op het gebied van Organisationsbeleid is een pre.
- U hebt het vermogen en inzicht om het beleid van de organisatie het functioneren van de Raad van Bestuur te toetsen.

Informatie en sollicitatie
Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de heer E.W. Timmerman, voorzitter van de Raad van Toezicht (0113 - 34 42 44 of 06 - 20 61 83 49) of de heer C.W. Schot, bestuurder (06 - 20 40 20 01). Een informatiepakket is op te vragen bij het secretariaat (tel. 0118 - 67 66 00 of jfranke@stichtingzorgverlening.nl). Belangstellenden voor deze functie worden uitgenodigd vóór D.V. 11 januari 2011 hun schriftelijke sollicitatie te sturen naar de secretaris van de Raad van Toezicht, Julianastraat 27, 4328 AR Burgh-Haamstede.

Kies voor diepgang

www.gezinsgids.nl 030 2303500
*Prijs op basis van incasso

3 maanden
€ 15*

GezinsGids
IDENTITEIT VOOR NU

GezinsGids magazine cover: "De ouderling komt", "Ziek door eten", "GezinsGids magazine voor het gezin".

Voor ambtskleding
een passende collectie

den Engelsman & van Driel

www.denengelsmanenvandriel.nl

Voorstraat 15, 4697 EH Sint-Annaland, tel. + fax (0166) 65 24 90
maandagmorgen gesloten, vrijdagavond koopavond

Vakantie in de **BETUWE**:
rust, ruimte en gezelligheid
bij minicamping de **VIJVERHOF**
in **OMMEREN**.

Kindvr., caravanverhuur en
vakantiewoning tot 10 pers.

Voor info: fam. vd Kieft:
0344 601973/0621611610
www.vijverhof-ommeren.nl

**11-daagse samenzangreis
naar ISRAËL**

in samenwerking met het
Deputaatschap
D.V. 2 t/m 12 mei 2011
Reisleider Dhr. J.H. Mauritz
Organist Peter Wildeman
Dirigent Ria Kalkman
Zondagse diensten worden
verzorgd door Ds. C.J. Meeusse
Vraag de speciale folder aan!

KREIJKES VAKANTIE IDEE
0548-514188 - www.kreijk.es.nl

Vos

begravenisverzorging

Wij verzorgen begravenissen
(geen crematies) op de gehele Veluwe,
in Kampen e.o. en in Rijssen e.o.

Begravenisverzoergers

G. v.d. Berg | D. Markusse | B.F. Nijhof | B. Vos

Nunspeet, Elburg e.o. T (0341) 253 813
Kampen e.o. T (038) 3332 383
Rijssen e.o. T (0548) 540 053
overige plaatsen en b.g.g. T (0577) 401 689

Begravenisverzorging Vos
Aardhuisweg 74, 3888 MG Uddel
T (0577) 401 689

Vertrouwd verzorgd

Begravenis Verzorging Tollenaar
Voltastraat 21, 4532 LG Terneuzen
Tel. 0115-612554 - **Geen crematies**

kina
begravenisverzorging

Tel. (010) 458 31 12

Dag en nacht bereikbaar Overal te ontbieden

D.W. Schipper J. Kooijman
010-450 66 26 0182-58 39 32
Capelle a/d IJssel Gouda

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

SCHERPENZEEL GLD
Biezenkamp 3, 3925 TL

- zeer ruime 2-onder-1 kap woning
- inhoud 575 m³
- woonoppervlakte 170 m²
- perceeloppervlakte 295 m²
- fraai achtererf / tuin 150 m²
- ruime L-vormige woonkamer
- open inbouwkeuken
- zes slaapkamers, waarvan één speel-/slaapkamer van 25 m²!
- flinke aangebouwde garage
- is via bijkeuken bereikbaar
- aan kindvriendelijk woonerf
- kinderspeelplaats t.o. woning
- bouwjaar 1982
- HR-cv combiketel van 2007
- goed onderhouden woning
- onderhoudsrapport VEH, juni 2010
- te bouwen kerk GG op 350 m

Vraagprijs € 375.000,- k.k.
meer informatie:
www.renedoornbosmakelaardij.nl
www.funda.nl

www.stolkorgels.nl

Johannus
Eminent
Monarke
Domus

Ook
occasions

**Stolk
orgels**

Nieuwerkerk a/d IJssel, Vrijheidslaan 55
(0180) 31 56 52

Filialen in: Krabbendijke - Beesd - Nederhemert - Papendrecht

Orgelcentrum Andante is dealer van
JOHANNUS - MONARKE - CONTENT - EMINENT

**ORGELCENTRUM
ANDANTE**

In onze beide winkels is een ruim
assortiment aan bladmuziek in zowel
notenschrift als klavarscribo te vinden.

A. van Ostadelaan 35, VEENENDAAL | **Oranjestraat 6, RIJSSEN**
Tel: 0318 - 505063, Fax: 0318 - 505851 | Tel: 0548-515866, info@andanteorgels.nl

u vindt ons ook op www.andanteorgels.nl

DE SPECIALIST IN HUISKAMER- EN KERKORGELS

Kool Boeken
Book & Cadeau

**Antiquariaat - Taxaties -
Veilingen - Boek & Cadeau**

**Koolboeken voor al uw
Oude en Nieuwe boeken!**

Hoofdweg 202, 6744 WR
Ederveen, 0318-574290

info@koolboeken.nl
www.koolboeken.nl

Ederveen

We hebben nog zo weinig goede boeken.

Helpt u ons alstublieft!

Stichting China
Veenendaal

Stort uw bijdrage op
rekening 32 06 66
t.n.v. Stichting China
Postbus 1150
3900 BD Veenendaal

Te huur in Canada, een **vakantiewoning dichtbij Norwich (Ontario)**. Tel. 001519 688 0947.
Hollands sprekend.

begrafenisverzorging Den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, Den Haag en omstreken.
Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.
Geen crematies.

T. den Hollander
P.N. den Hollander
Mozartlaan 13
3131 ES Vlaardingen
Tel. 010 - 4600509
www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

Rust en ontspanning in de prachtige Eifel! Ruime appartementen te huur. Inl.: 0049 6594 258990 en www.huizesolagrati.nl

Vakantie op de Veluwe?
www.rusteenweinig.nl

HARKES *Persoonlijke zorg voor uw begrafenis*
Begravenissen

Telefoon (0172) 21 21 22
Dokter Hamburgerlaan 59 - 2771 JR Boskoop
*Wij verzorgen alleen begravenissen
Dag en nacht bereikbaar – overal te ontbieden*

RST
Zorgverleners

Kraamzorg & Thuiszorg

900 zorgverleners staan voor u klaar!
Voor identiteit en kwaliteit.

Bel voor meer informatie over kraamzorg, wijkzorg, verpleging of (huishoudelijke) verzorging:
0342 - 42 23 24.

Of wordt zelf RST Zorgverlener!
Reageer via 0342 - 40 54 65 of
info@rstzorg.nl.

Identiteit Kwaliteit!

Tel. (0342) 42 23 24
Burg. Kuntzelaan 27-a • Postbus 154
3770 AD Barneveld • Fax (0342) 42 25 50
www.rstzorg.nl • E-mail: info@rstzorg.nl

Orgelbouw Advies Commissie

een betrouwbare partner!

nieuwbouw • restauratie • overplaatsing • onderhoud

ook voor akoestische vraagstukken

Vereniging van Organisten der Gereformeerde Gemeenten

N neem voor meer informatie contact op met
Dhr. H. den Hollander
Tel. (010) 435 44 35

Familie/ vakantiehuis "Haus Irmgard" op de Hunsrück (Duitsland) ± 25 km vanaf de moezel en ± 25 km vanaf de Rijn.
25 slaapplekken, onderverdeeld in div. appartementen.
Ook per appartement te huur.
www.hetankermaritiem.nl/hausirmgard.html
Tel. 06 20735340/ 0620735341

Begrafenisonderneming Treur

Wij verzorgen alleen begravenissen

E. Treur
Kroostweg 22
3704 ED Zeist
Telefoon 030 - 6924258
Mobiel: 06 - 57315689
www.begrafenisondernemingtreur.nl
info@begrafenisondernemingtreur.nl

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteur: ds. C. Neele

Meditaties aan:
ds. C. Neele,
Hyacinthenstraat 1, 2161 XN Lisse,
tel. 0252-413800, fax 0252-420471
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:
redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:
Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag vóór de week van verschijning** aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties **uiterlijk maandagmorgen 9 uur**.

Advertenties € 0,95 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abbonementen te Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 12,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 24,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker, 1233 Leffingwell Av,
N.E., Grand Rapids, Michigan, U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Hartelijk welkom
op de
landelijke **Israëldag**

D.V.
dinsdag

28

december
2010

kerkgebouw van de
Gereformeerde Gemeente
Hardinxveld-Giessendam

Buitendams 118

Aanvang 10.00 uur

Vanaf 9.15 uur inloop met koffie

Morgenprogramma

- Opening door ds. C.J. Meeuse
- Inleiding over de situatie van Messias-belijdende gemeenten door een voorganger uit Israël
- Muzikale medewerking van het Ridderkerks Mannenkoor

Pauze

- Presentatie(s) • Boekentafel
- Koffie, thee en soep gratis • Broodjes tegen betaling

Middagprogramma

- Ontwikkelingen in het werk in Oost-Europa door ds. D. de Wit
- Vertelling voor de jeugd door ds. C. Neele

Wegens grote
belangstelling voor deze dag zijn er extra
parkeergelegenheden geregeld.
Volg de aanwijzingen van de parkeerhulpen.
Tevens zijn er extra toiletmogelijkheden aanwezig.

Graag ontmoeten wij u op 28 december.